

DE ONDERWIJSVISITATIE

Verkeerskunde

Een evaluatie van de kwaliteit van de academische opleidingen
Verkeerskunde aan de Universiteit Hasselt

www.vluhr.be

Brussel - oktober 2012

vluhr

DE ONDERWIJSVISITATIE **Verkeerskunde**

Een evaluatie van de kwaliteit van de academische opleidingen
Verkeerskunde aan de Universiteit Hasselt

www.vluhr.be Brussel - oktober 2012

vluhr

**DE ONDERWIJSVISITATIE
VERKEERSKUNDE**

Ravensteingalerij 27
1000 Brussel
T +32 (0)2 792 55 00
info@vluhr.be

Exemplaren van dit rapport kunnen tegen betaling verkregen worden
op het VLUHR-secretariaat.

Het rapport is ook elektronisch beschikbaar op
www.vluhr.be > kwaliteitszorg > rapporten

Wettelijk depot: D/2012/12.784/10

VOORWOORD VAN HET BESTUURSCOMITÉ KWALITEITZORG

Voor u ligt het rapport van de visitatiecommissie Verkeerskunde. Deze visitatiecommissie brengt met dit rapport verslag uit over haar evaluatie van de academische opleidingen in de Verkeerskunde in Vlaanderen. Daarbij geeft zij toelichting bij de oordelen en aanbevelingen die resulteren uit het kwaliteitsonderzoek dat zij heeft verricht bij de bezochte opleidingen. Dit initiatief kadert in de opdracht van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) betreffende de externe kwaliteitszorg in het Vlaamse hoger onderwijs.

Het visitatierapport is in de eerste plaats bedoeld voor de betrokken opleidingen. Daarnaast wil het rapport aan de maatschappij objectieve informatie verschaffen over de kwaliteit van de geëvalueerde opleidingen. Daarom is het visitatierapport ook op de webstek van de VLUHR publiek gemaakt.

Dit visitatierapport geeft een momentopname weer van de opleidingen in de Verkeerskunde en vertegenwoordigt daarmee slechts één fase in het proces van blijvende zorg voor onderwijskwaliteit. Immers, al na korte tijd kunnen de opleidingen gewijzigd zijn, al dan niet als reactie op de oordelen en aanbevelingen van de visitatiecommissie.

Graag dank ik namens het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van de VLUHR de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie voor de bestede tijd alsook voor de deskundigheid waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd. De visitatie was ook enkel mogelijk dankzij de inzet van velen die binnen de opleidingen betrokken waren. Ook hen willen wij daarvoor onze erkentelijkheid betuigen.

Hopelijk ervaren elk van de opleidingen dit rapport als een kritische weerspiegeling van hun inspanningen en als een bijkomende stimulans om de kwaliteit van het onderwijs in hun opleiding te verbeteren.

Nik Heerens

Ondervoorzitter Bestuurscomité Kwaliteitszorg

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN DE VISITATIECOMMISSIE

Het vakgebied van de verkeerskunde kenmerkt zich door een sterke oriëntatie op vraagstukken van een maatschappelijk zeer relevant beroepenveld. De variëteit van vraagstukken is groot: structurele congestie, ontbrekende schakels in netwerken, verkeersonveiligheid, gebrekkig openbaar vervoer, overlast van parkeren en stedelijke bevoorrading, enzovoorts. Waar in het verleden het accent in de verkeerskunde lag bij technische optimalisatie van infrastructuur en verkeersstromen, is in het afgelopen decennium steeds meer aandacht gevraagd voor strategische keuzes vanuit andere beleidsvelden teneinde meer invloed te hebben op de groeiende vraag náár en de verduurzaming van de mobiliteit. Dit richt zich op zaken als de inrichting van de ruimte, de afdemping van de groei in verplaatsingen, de beïnvloeding van de keuze van vervoerwijzen en de doorwerking van technische innovaties op emissies en verkeersveiligheid. Door deze verbreding in aandacht worden de maatschappelijke vragen steeds meer op systeemniveau getild en neemt de complexiteit ervan toe.

Het is derhalve van grote maatschappelijke betekenis dat academische professionals worden opgeleid die in staat zijn deze complexe vraagstukken uiteen te rafelen, duurzame oplossingen te bedenken, op hun effecten te beoordelen, en de implementatie daarvan te sturen. Daarbij is, op wetenschappelijk onderzoek gefundeerde, kennis van en inzicht in alle aspecten van vervoer en verkeer alleen niet voldoende. Een goed gevoel voor de inbedding ervan in de economische, ruimtelijke, sociale en bestuurlijk-juridische werkelijkheid is eveneens essentieel. Voor professionals die na hun opleiding werkzaam zijn binnen Vlaanderen, is in het bijzonder van belang dat zij ook kennis hebben van en inzicht in de bijzondere kenmerken van het Vlaamse mobiliteitsbeleid.

Door academische professionals met een brede, multidisciplinaire, signatuur op te leiden beogen de bachelor- en masteropleidingen Verkeerskunde aan de Universiteit Hasselt op deze uitdaging in te spelen. De opleiding is relatief nieuw (vanaf 2004) en is dit jaar voor het eerst gevisiteerd. Omdat in verschillende andere landen soms al langer soortgelijke opleidingen bestaan (de Vlaamse mobiliteitsproblematiek komt immers in veel opzichten overeen met problemen die andere West-Europese regio's hebben), is het van belang dat de Hasseltse opleiding zich qua opzet en invulling laat inspireren door deze internationale voorbeelden. Het is evident noodzakelijk dat daarbij inhoudelijk systematisch en diepgaand de verbinding wordt gelegd met internationale voorbeelden, aanpakken en debatten over mobiliteit: de op te leiden academisch professionals moeten zich ervan bewust zijn dat zij opereren binnen een internationaal speelveld.

De visitatiecommissie heeft vanuit voorgaand perspectief met veel plezier de bachelor- en masteropleiding Verkeerskunde gevisiteerd. De commissie heeft vastgesteld dat het zelfevaluatie-rapport een goede basis vormde voor de gesprekken met alle betrokkenen bij de opleiding. Deze gesprekken hielpen de commissie om op onderdelen het beeld over de gemaakte keuzes voor de inrichting van de opleidingen te verrijken. De commissie heeft de open attitude in de gesprekken zeer op prijs gesteld en heeft vastgesteld dat er sprake is van een grote betrokkenheid van alle spelers bij beide opleidingen. Facultaire bestuurders, professoren, studenten, ondersteunende staf, alumni, blijken zeer gemotiveerd om van de opleiding een succes te maken. Zij bleken zich bewust van verschillende observaties die in voorliggende rapport worden beschreven. Met name betreft dit de wens om de internationalisering nog sterker aan te zetten, de noodzaak meer studenten te werven en de constatering dat het opleidingsprofiel in relatie tot de kenmerken van het beroepenveld aanscherping behoeft.

De commissie hoopt dat het voorliggend rapport kan en zal bijdragen aan het debat binnen de bachelor- en master-opleiding Verkeerskunde over de te volgen koers. Probeer vast te houden wat goed is en te innoveren op die onderdelen die in dit rapport worden geduid als verbeterpunten. De commissie is ervan overtuigd dat dan de opleidingen een prima toekomst hebben.

Tot slot bedank ik mijn mede-commissieleden zeer voor hun actieve, constructieve en enthousiaste participatie. Het was leuk en leerzaam om met jullie dit proces te doorlopen. Een speciaal woord van dank aan onze secretaris Patrick van den Bosch. Streng, maar rechtvaardig, begeleidde je ons door het proces, de procedures en protocollen en met jouw schrijfvvaardigheid nam je ons veel werk uit handen. Dank voor je voortreffelijke ondersteuning.

Rob van der Heijden

Voorzitter Visitatiecommissie Verkeerskunde
Nijmegen, oktober 2012

Voorwoord van het Bestuurscomité Kwaliteitszorg	3
Voorwoord van de voorzitter van de visitatiecommissie	5
DEEL 1 ALGEMEEN DEEL	
Hoofdstuk I De onderwijsvisitatie Verkeerskunde	11
Hoofdstuk II Het referentiekader	17
Hoofdstuk III Tabel met scores, onderwerpen en facetten	29
DEEL 2 OPLEIDINGSRAPPORT BACHELOR EN MASTER IN DE VERKEERSKUNDE	
Universiteit Hasselt	35
BIJLAGEN	
Bijlage 1 Personalialia van de leden van de visitatiecommissie	66
Bijlage 2 Het bezoekschema	70

DEEL 1

Algemeen deel

HOOFDSTUK I

De onderwijsvisitatie Verkeerskunde

1 INLEIDING

In dit rapport brengt de Visitatiecommissie Verkeerskunde verslag uit van haar bevindingen over de academische bachelor- en masteropleiding in de Verkeerskunde die zij in het voorjaar 2012, in opdracht van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR), heeft bezocht.

Dit initiatief kadert in de werkzaamheden van de VLUHR inzake externe kwaliteitszorg, waarmee de Vlaamse universiteiten gevolg geven aan de decretale verplichtingen ter zake.

2 DE BETROKKEN OPLEIDING

Ingevolge haar opdracht heeft de commissie de volgende instelling bezocht:

- van 29 februari t.e.m. 2 maart 2012: Universiteit Hasselt
 - Bachelor in de Verkeerskunde
 - Master in de Verkeerskunde

3 DE COMMISSIE

3.1 Samenstelling

De samenstelling van de commissie Verkeerskunde werd op 10 januari 2012 bekrachtigd door de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs. De commissie werd vervolgens door de VLUHR ingesteld bij besluit van 11 januari 2012.

De visitatiecommissie heeft de volgende samenstelling:

- Voorzitter
 - **Prof. dr. ir. Rob E.C.M. van der Heijden**, Hoogleraar ruimtelijke planning, Decaan van de Faculteit der Managementwetenschappen, Radboud Universiteit Nijmegen

- Vakdeskundige leden
 - **Dhr. Etienne Westbroek**, Teammanager Mobiliteit en Milieu, Gemeente Maastricht
 - **Prof. dr. ir. Eric van Berkum**, Hoogleraar Transport Engineering and Management en hoofd Centre for Transport Studies, faculteit Construerende Technische Wetenschappen, Universiteit Twente

- Onderwijsdeskundig lid
 - **Dhr. Ivan D'haese**, stafmedewerker onderwijsontwikkeling, HoGent

- Student-lid
 - **Mevr. Aafke den Hollander**, MSc Transport, Infrastructure and Logistics aan TU Delft

Dhr. Patrick Van den Bosch, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), trad op als projectbegeleider en secretaris voor deze visitatie.

Voor korte curricula vitae van de commissieleden wordt verwezen naar bijlage 1.

3.2 Taakomschrijving

De opdracht aan de commissie die in het instellingsbesluit is omschreven, luidt als volgt:

- a** een gemotiveerd en onderbouwd oordeel te geven over de zes onderwerpen en bijhorende facetten uit het accreditatiekader en – in voorkomend geval – over de bijzondere kwaliteitskenmerken;
- b** een integraal oordeel te geven over de opleidingen waarop de NVAO zich zal baseren bij de accreditatie;
- c** aanbevelingen te formuleren om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering.

3.3 Werkwijze

3.3.1 Voorbereiding

Ter voorbereiding van de visitatie werd aan de instelling gevraagd een uitgebreid zelfevaluatierapport op te stellen. De Cel Kwaliteitszorg van de VLIR heeft hiervoor een visitatieprotocol ter beschikking gesteld, waarin de verwachtingen ten aanzien van de inhoud van het zelfevaluatierapport uitgebreid zijn beschreven. Het zelfevaluatierapport volgt het accreditatiekader. Naast feitelijke beschrijvingen per onderwerp en per facet van het accreditatiekader werd aan de opleidingen ook gevraagd hun toekomstperspectieven kenbaar te maken en een kritische sterkte-zwakteanalyse op het niveau van het onderwerp op te nemen in het zelfevaluatierapport. Daarnaast werden een aantal verplichte bijlagen opgenomen, onder andere een beschrijving van het programma, cursusbeschrijvingen, examenvragen en studenten- en personeelstabellen.

De commissie ontving het zelfevaluatierapport een aantal maanden voor het eigenlijke bezoek, waardoor zij de gelegenheid kreeg deze documenten vooraf zorgvuldig te bestuderen en het bezoek grondig voor te bereiden.

De commissieleden werden bovendien verzocht om voor elke opleiding een tweetal masterproeven te selecteren uit een lijst van recente masterproeven. De geselecteerde masterproeven werden eveneens een aantal weken voor het eigenlijke bezoek door de Cel Kwaliteitszorg aan de commissieleden bezorgd. Elk commissielid heeft bijgevolg per opleiding minstens twee masterproeven grondig gelezen vooraleer het bezoek plaatsvond.

De commissie hield haar installatievergadering op 19 januari 2012. Op dat ogenblik hadden de commissieleden het visitatieprotocol en het zelfevaluatierapport reeds in hun bezit. Tijdens deze vergadering werden de commissieleden verder ingelicht over het visitatieproces en hebben zij zich

concreet voorbereid op de af te leggen bezoeken. Verder heeft de commissie op deze vergadering haar referentiekader geformuleerd (zie hoofdstuk II). Daarnaast werd het programma van de bezoeken opgesteld (zie bijlage 2) en werd een eerste bespreking gehouden van de zelfevaluatierapporten.

3.3.2 Bezoek aan de instellingen

De tweede bron van informatie werd gevormd door de gesprekken die de commissie tijdens haar bezoek aan de opleidingen heeft gevoerd met alle geledingen die betrokken zijn bij academische programma's in de Verkeerskunde. Ook werd aan de instelling gevraagd – als een derde bron van informatie – om een veelheid van documenten ter inzage te leggen ten behoeve van de commissie. Tijdens de bezoeken is voldoende tijd uitgetrokken om de commissie de gelegenheid te geven om deze documenten te bestuderen. De documenten die typisch ter inzage van de commissie werden gelegd, waren: het leer materiaal (cursussen, handboeken, syllabi), verslagen van de studenten, verslagen van de belangrijke beleidsvormende of beleidsopvolgende organen (faculteitsraad, onderwijscommissies, departementsraden), documenten die betrekking hebben op de interne kwaliteitszorg (enquêteformulieren, niet-persoonsgebonden evaluatie van het onderwijs), documenten aangaande de procedures van curriculumherzieningen, voorbeelden van informatieverstrekking aan aspirant-studenten, etc. Bovendien werden nog enkele masterproeven bijkomend ter inzage gelegd. Daar waar de commissie het noodzakelijk achtte heeft zij bijkomende informatie opgevraagd tijdens het bezoek om haar oordeel goed te kunnen onderbouwen.

Het bezoekschema voorzag – naast gesprekken met het bestuur van de faculteit, de opleidingsverantwoordelijken, de studenten, de assistenten, de docenten en de facultaire en opleidingsgebonden beleidsmedewerkers – steeds in een bezoek aan de faciliteiten (inclusief bibliotheek, leslokalen en computerfaciliteiten), een gesprek met de afgestudeerden van de opleidingen en een spreekuur waarop de commissie bijkomend leden van de opleiding kon uitnodigen of waarop personen op een vertrouwelijke wijze door de commissie konden worden gehoord.

De gesprekken die de commissie heeft gevoerd, waren openhartig en verhelderend en vormden een goede aanvulling bij de lectuur van het zelfevaluatierapport. Aan het einde van het bezoek werden, na intern beraad van de commissie, de voorlopige bevindingen mondeling aan de gevisiteerde opleidingen meegedeeld.

3.3.3 Rapportering

Als laatste stap in het visitatieproces heeft de commissie haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in voorliggend rapport vastgelegd. Bovendien geeft zij, overeenkomstig de bepalingen voor de visitaties in het kader van de accreditatie, een oordeel over de zes onderwerpen uit het accreditatiekader volgens een binaire beoordelingsschaal positief/negatief en een integraal oordeel over de betrokken opleidingen.

De opleidingsverantwoordelijken van de betrokken opleidingen werden in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren alvorens de tekst van de rapporten definitief werd vastgelegd.

4 EEN KORTE TERUGBLIK OP DE VISITATIE

De visitatiecommissie heeft conform haar opdracht het academisch onderwijs in de academische opleidingen Verkeerskunde nader bestudeerd en heeft de unieke gelegenheid gehad om onder vakgenoten te reflecteren en te debatteren over de aard, de kwaliteit en de toekomst van het academisch onderwijs in dit domein.

De visitatiecommissie heeft de haar toegewezen opdracht met veel belangstelling en toewijding uitgevoerd. Tijdens de bezoeken heeft de commissie steeds getracht om, op een kritische en constructieve wijze, voorstellen te formuleren voor de verdere verbetering van de individuele opleiding.

Voor de visitatie Verkeerskunde is het VLIR-VLHORA-visitatieprotocol (Brussel, februari 2008) gebruikt dat is afgestemd op de accreditatievereisten. Het visitatierapport zal ook worden gebruikt voor de accreditatieaanvraag van de betreffende opleidingen.

Met het voorliggend rapport hoopt de commissie een bijdrage te leveren tot de verdere positieve ontwikkeling van het academisch onderwijs in de door haar bezochte opleidingen. De commissie wenst met het rapport in de eerste plaats een discussie op gang te brengen binnen de betrokken faculteit en universiteit met de bedoeling na te gaan op welke punten verbetering nodig is binnen de opleidingen en in welke mate dit binnen de gegeven randvoorwaarden te verwezenlijken is. Verder hoopt de commissie dat het voorliggend rapport in zijn geheel ook aan de buitenwereld nuttige informatie verschaft en een goed inzicht geeft in de eigenheid en de kwaliteit van de gevisiteerde opleidingen.

5 OPZET EN INDELING VAN HET RAPPORT

Het voorliggend rapport bestaat uit twee delen. In het eerste deel van het rapport beschrijft de commissie in hoofdstuk II het referentiekader van waaruit zij de gevisiteerde opleidingen heeft beoordeeld. In hoofdstuk III worden de toegekende scores in tabelvorm samengevat. De commissie benadrukt dat de tabellen niet los van de rapporten geïnterpreteerd kunnen worden.

In het tweede deel van het rapport brengt de commissie verslag uit over de bachelor- en masteropleiding die zij heeft gevisiteerd. De aanbevelingen van de commissie worden achteraan in het deelrapport opgenomen.

HOOFDSTUK II

Het referentiekader van de visitatiecommissie Verkeerskunde

1 INLEIDING

Voor het beoordelen van het onderwijs gaat de visitatiecommissie uit van een referentiekader gebaseerd op geformuleerde doelstellingen, omschreven eindtermen en vastgestelde kwaliteitseisen waaraan naar haar oordeel de gevisiteerde opleidingen dienen te voldoen. De commissie kan immers niet volstaan met het geven van oordelen, maar moet ook aangeven waarop deze oordelen zijn gebaseerd.

Het referentiekader beschrijft aan welke disciplinespecifieke minimumeisen de bachelor- en masteropleidingen dienen te voldoen, wat de vereiste kwalificaties voor een afgestudeerde in het vakgebied zijn en hoe moet worden gezorgd voor een adequate aansluiting op de arbeidsmarkt. Tevens biedt het referentiekader algemeen onderwijskundige maatstaven waaraan academische opleidingen moeten voldoen. Daarnaast worden algemene eisen gesteld op vlak van de onderwijsorganisatie, het personeelsbeleid, het onderwijzend personeel en de interne kwaliteitszorg.

Bij het opstellen van het referentiekader heeft de commissie een aantal bronnen geraadpleegd. Onder meer heeft zij kennis genomen van de doelstellingen en eindtermen die de opleiding in het zelfevaluatie rapport voor

haar eigen onderwijs heeft geformuleerd, het Vlaamse structuurdecreet¹ en het toetsingskader van het Nederlands-Vlaams Accreditatie Orgaan (NVAO).²

Het referentiekader werd vóór het bezoek, maar na het inleveren van de zelfevaluatie, voorgelegd aan de opleidingen. Tijdens het bezoek van de visitatiecommissie werd de mogelijkheid geboden om het referentiekader met de opleiding te bediscussiëren.

Met alle respect voor de doelstellingen die elke opleiding zichzelf stelt, mag worden verwacht dat deze alleszins een aantal gemeenschappelijke kernelementen weerspiegelen op het vlak van kennis en inzicht en de toepassing daarvan, oordeelsvorming, communicatie, leervaardigheden. Deze kernelementen vindt men terug in de Dublin-descriptoren en komen hieronder aan bod.

2 DOELSTELLINGEN EN EINDTERMEN

2.1 Algemene minimale doelstellingen (Dublin Descriptoren)

Voor de omschrijving van de algemene (minimale) doelstellingen van een academische bacheloropleiding en een academische masteropleiding baseert de commissie zich op vijf Dublin-Descriptoren, met name (1) kennis en inzicht, (2) toepassen van kennis en inzicht, (3) oordeelsvorming, (4) communicatie en (5) leervaardigheden:

1 Decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (4 april 2003).

2 Het accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs in Vlaanderen, NVAO, 14 februari 2005.

	Kwalificatie bacheloropleiding	Kwalificatie masteropleiding
A. Kennis en inzicht	Heeft aantoonbare kennis en inzicht van/ in een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet (secundair) onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van specifieke leermiddelen, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.	Heeft aantoonbare kennis en inzicht, gebaseerd op het verworven niveau van de bachelor en die deze overtreffen of verdiepen, evenals een basis of een kans bieden om een originele bijdrage te leveren aan het ontwikkelen en/of toepassen van ideeën, vaak in onderzoeksverband.
B. Toepassen van kennis en inzicht	Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op verantwoorde wijze in de beroepsuitoefening toe te passen, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen in een breed georiënteerd vakgebied.	Is in staat om kennis en inzicht en probleemoplossende vermogens toe te passen in nieuwe of onbekende omstandigheden binnen een brede multidisciplinaire context die gerelateerd is aan het vakgebied; is in staat om kennis te integreren en met complexe materie om te gaan.
C. Oordeelsvorming	Is in staat om relevante gegevens te verzamelen en te interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van cultureel, sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.	Is in staat om oordelen te formuleren op grond van onvolledige of beperkte informatie en daarbij rekening te houden met culturele, sociaal-maatschappelijke en ethische verantwoordelijkheden, die zijn verbonden aan het toepassen van de eigen kennis en oordelen.

D. Communicatie	Is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten en niet-specialisten.	Is in staat om conclusies, evenals de kennis, motieven en overwegingen die hieraan ten grondslag liggen, duidelijk en ondubbelzinnig over te brengen op een publiek van specialisten en niet-specialisten.
E. Leervaardigheden	Bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.	Bezit de leervaardigheden om zich verder zelfstandig te ontplooiën en een vervolgstudie aan te gaan met een grotendeels zelfgestuurd of autonoom karakter.

2.2 Domeinspecifieke eisen

Verkeerskunde is het studiegebied dat zich bezighoudt met verkeer, vervoer, mobiliteit en verkeersveiligheid. Het studiegebied is nauw verwant met beleidsdomeinen als ruimtelijke planning, milieu, openbare werken en gezondheid. In het studiegebied verkeerskunde worden vele sociale wetenschappen toegepast, zoals sociologie, economie en geografie en tal van exacte wetenschappen die de kwantitatieve onderbouwing, de technische vormgeving en de analyse van het functioneren van het verkeers- en vervoerssysteem ondersteunen. In dit multidisciplinaire werkveld is de verkeerskundige als interdisciplinair opgeleide generalist de bemiddelaar bij uitstek.

Bachelor in de Verkeerskunde

De opleiding tot bachelor in de verkeerskunde legt de basis voor de algemene vorming en verwerving van academische competenties die de verkeerskundige nodig heeft om te kunnen functioneren als interdisciplinair opgeleide generalist, die in staat is verkeer- en mobiliteitsvraagstukken vanuit een geïntegreerde multidisciplinaire aanpak te benaderen.

Dit betekent dat:

- hij/zij kennis heeft van de structuur van het verkeerskundig vakgebied, d.w.z. de relevante vraagstukken en ontwikkelingen, de belangrijkste organisaties en instituties, en de dominante theorieën en onderzoeksmethoden en -technieken;
- hij/zij deze kennis actief kan aanwenden voor analyse van het verkeerskundig vakgebied; in het bijzonder wordt hij/zij geacht goede

kwantitatieve analyses te kunnen maken en in staat te zijn aangereikte databestanden te kunnen raadplegen en informatiesystemen te kunnen toepassen;

- hij/zij vanuit de analyse van deze verkeerskundige vraagstukken de belangrijkste relaties kan leggen met andere vakgebieden, d.w.z. de samenhang met andere vakgebieden op conceptueel niveau te begrijpen;
- hij/zij, rekening houdend met de bredere maatschappelijke ontwikkelingen, in staat is realistische oplossingen voor deze problemen te identificeren;
- hij/zij in staat is om de effectiviteit van mogelijke oplossingen op methodisch adequate wijze te analyseren en zich over effectiviteit een oordeel te vormen;
- hij/zij in staat is om de hiervoor genoemde analyses van problemen, mogelijke oplossingen en potentiële verschillen in waarde, schriftelijk zowel als mondeling te communiceren zowel aan verkeerskundige specialisten als aan leken.

Om dit te bereiken bevat de opleiding de volgende ingrediënten:

- De opleiding reikt de relevante inzichten (theorieën en ontwikkelingen) alsmede relevante methoden en technieken voor onderzoek aan in de volgende functionele vakgebieden: verkeerskunde, verkeerstechniek, infrastructuurplanning, psycho-sociale aspecten van verkeerskunde.
- De opleiding werkt uit hoe op systematische wijze kennis van de kernelementen op elk functioneel gebied kan worden geïntegreerd tot een coherent benadering van een verkeerskundig vraagstuk.
- De opleiding bevordert de ontwikkeling van vaardigheden voor het flexibel aanwenden van verkeerskundige kennis en inzichten voor analyse en oplossing van verkeerskundige vraagstukken.
- De opleiding reikt op basisniveau relevante inzichten aan voor het voornamelijk kwalitatief begrijpen van het complexe, multidisciplinaire karakter van verkeerskunde. Met name impliceert dit aandacht voor de (veranderingen in de) relaties met de ruimtelijk-geografische-, milieu-kundige- en economische ontwikkelingen, de juridische randvoorwaarden, de politiek-bestuurlijke context, en algemeen sociaal-maatschappelijke trends.
- De opleiding bevordert de ontwikkeling van vaardigheden om vanuit de verkeerskundige analyse relaties met contextuele disciplines te duiden en te komen tot een kwalitatieve multidisciplinaire analyse van verkeerskundige vraagstukken.
- De opleiding draagt zorg voor een goede kennis van en vaardigheid met relevante aanpakken voor dataverzameling en data-analyse. In het bij-

zonder wordt aandacht besteed aan kwantitatieve en statistische analysetechnieken.

- De opleiding bevordert de ontwikkeling van een bij de rol van wetenschappelijk professional passende ethische attitude.

Master in de Verkeerskunde

De opleiding tot master in de verkeerskunde is gericht op de algemene vorming en verwerving van academische competenties die de verkeerskundige nodig heeft om te kunnen functioneren als interdisciplinair opgeleide generalist, die in staat is verkeers- en mobiliteitsvraagstukken vanuit een geïntegreerde multidisciplinaire aanpak te benaderen.

Dit betekent dat:

- hij/zij kennis heeft van de structuur van het verkeerskundig vakgebied, d.w.z. de relevante vraagstukken en ontwikkelingen, de belangrijkste organisaties en instituties, en de dominante theorieën en onderzoeksmethoden en -technieken;
- hij/zij deze kennis actief kan aanwenden voor analyse van het verkeerskundig vakgebied; in het bijzonder wordt hij/zij geacht goede kwantitatieve analyses te kunnen maken en in staat te zijn relevante databestanden zelfstandig samen te stellen of op te sporen en te raadplegen, en informatiesystemen te kunnen toepassen;
- hij/zij kennis uit verschillende vakgebieden kan samenbrengen bij de analyse van verkeerskundige vraagstukken, d.w.z. in staat is de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden op theoretisch niveau te begrijpen en op basisniveau empirisch te onderzoeken.
- hij/zij, rekening houdend met inzichten vanuit verschillende vakgebieden en de bredere maatschappelijke ontwikkelingen, in staat is realistische oplossingen voor deze problemen te identificeren;
- hij/zij in staat is om de effectiviteit van mogelijke oplossingen op methodisch adequate wijze te analyseren en zich over effectiviteit een oordeel te vormen;
- hij/zij naar aanleiding van de effectanalyse een oordeel te vormen over de verkeerskundige, maatschappelijke en politiek-bestuurlijke waarde van deze oplossingen, waarbij naast effectiviteit ook inzichten in efficiëntie en legitimiteit aan de orde zijn;
- hij/zij in staat is om de hiervoor genoemde analyses van problemen, mogelijke oplossingen en potentiële verschillen in waarde, schriftelijk zowel als mondeling te communiceren zowel aan specialisten uit de verkeerskunde en aanpalende disciplines, als aan leken. Hij/zij maakt het tevens mogelijk om brede onderhandelingen en een evenwichtig

debat over oplossingen te voeren en in die zin actief bij te dragen aan de oplossing van de mobiliteitsproblematiek.

De master in de Verkeerskunde, bevat de volgende ingrediënten:

- De opleiding reikt verdiepende inzichten aan (theorieën en empirie) ten aanzien van verkeerskunde, verkeerstechniek, infrastructuurplanning, psychosociale aspecten van verkeerskunde.
- De opleiding bevordert de ontwikkeling van vaardigheden voor het flexibel aanwenden van verkeerskundige kennis en inzichten voor coherente analyse en oplossing van bestaande en nieuwe verkeerskundige vraagstukken.
- De opleiding reikt verdiepende relevante inzichten en onderzoeksmethoden en –technieken aan voor het begrijpen van het complexe, multidisciplinaire karakter van verkeerskunde.
- De opleiding bevordert de ontwikkeling van vaardigheden om verkeerskundige vraagstukken vanuit multidisciplinair perspectief theoretisch en empirisch te kunnen analyseren.
- De opleiding verdiept de kennis van en verbetert de vaardigheid met relevante aanpakken voor dataverzameling en data-analyse. Enerzijds gaat het om meer geavanceerde kwantitatieve en statistische analyse-technieken voor de verkeerskundige analyses, anderzijds ook om kwalitatieve methoden en technieken voor de ondersteuning van de multidisciplinaire analyse van verkeerskundige vraagstukken.
- De opleiding bevordert de ontwikkeling van een bij de rol van wetenschappelijk professional passende ethische attitude.

2.3 Onderwijskundige uitgangspunten

Naast de domeinspecifieke eisen is het ook belangrijk dat de commissie tijdens de visitatie aandacht besteedt aan een aantal meer procesmatige aspecten van de onderwijskwaliteit. Die aspecten betreffen meer bepaald:

2.3.1 Doelstellingen en eindkwalificaties

- De doelstellingen en eindtermen van de opleiding zijn mede gebaseerd op de wettelijke regelingen, de ontwikkelingen in het wetenschaps- en vakgebied, de arbeidsmarkt voor de afgestudeerden, de kennis omtrent leren en onderwijzen en relevante maatschappelijke ontwikkelingen.
- De keuzes die daarbij door de opleiding zijn gemaakt zijn helder en expliciet vastgelegd.
- De doelstellingen en eindtermen zijn helder en concreet. De eindtermen zijn beschreven aan de hand van bij de student waarneembare en toetsbare leerresultaten

- In de doelstellingen en eindtermen komt de wetenschappelijke/professionele oriëntatie van de opleiding concreet tot uitdrukking.
- De doelstellingen en eindtermen zijn richtinggevend voor het onderwijsaanbod.
- Doelstellingen en eindtermen zijn zowel geformuleerd op het niveau van de opleiding als op het niveau van de opleidingsonderdelen.
- Elk opleidingsonderdeel draagt op een eigen wijze bij aan de doelstellingen van de opleiding als geheel.

2.3.2 Programma

Aansluiting programma op academische en professionele eisen

De opleiding stelt zich garant voor de wetenschappelijke, maatschappelijke en beroepsvoorbereidende relevantie van het onderwijs, de doelmatigheid en doeltreffendheid van het opleidingsprogramma.

Dat betekent dat de opleiding:

- voldoet aan standaarden bepaald door de ontwikkelingen in het vak- en wetenschapsgebied en rekening houdend met verwachtingen die de arbeidsmarkt stelt
- op de hoogte is van de beschikbare wetenschappelijke kennis over leren en onderwijzen nodig voor het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van het onderwijs
- zo veel als mogelijk rekening houdt met relevante maatschappelijke ontwikkelingen;

Wetenschaps- en vakgebied

- De opleiding is op de hoogte van de (meest recente) theorievorming en van de ontwikkelingen in het vakgebied. Deze zijn terug te vinden in de inhoud en de opbouw van het onderwijsprogramma.
- Arbeidsmarkt
 - De opleiding bouwt contacten op met het werkveld.
 - De kennis van en ervaring met het werkveld wordt daar waar mogelijk en zinvol vertaald naar het onderwijsaanbod.
 - De opleiding voert een actief alumni-beleid.
- Wetenschappelijke visie omtrent leren en onderwijzen
 - Die visie is mede uitgangspunt voor de inrichting van het programma.
 - Relevante maatschappelijke ontwikkelingen
 - De opleiding is op de hoogte van het belang/de betekenis van de informatietechnologie op het vak- en wetenschapsgebied en houdt hiermee rekening in het onderwijsprogramma.

- De opleiding heeft een duidelijke en geëxpliciteerde visie op de internationalisering van de opleiding.
- De opleiding is op de hoogte van de maatschappelijke evoluties in het brede werkveld van de afgestudeerden.

Studeerbaarheid

- Studeerbaarheid
 - De programmaorganisatie van de opleiding dient de studeerbaarheid te bevorderen.
 - Het programma dient door de gemiddelde student te kunnen worden afgerond in de ervoor gestelde tijd.
- Studierendement/Studietijd
 - De opleiding bewaakt systematisch de studietijd.
 - De opleiding houdt cijfermatige gegevens bij aangaande studievoortgang en studieloopbaan.
- Instroom/Toelatingsvoorwaarden
 - De opleiding geeft duidelijk aan welk beginniveau van de studenten wordt vereist.
 - Aanwezigheid studiebevorderende/studiebelemmerende factoren
 - Studiebelemmerende factoren worden in kaart gebracht. Een remediëring wordt uitgewerkt.
 - Studiebevorderende maatregelen worden genomen, opgevolgd en bijgestuurd waar dit nodig blijkt.

Het onderwijsleerproces

- De opleiding heeft een expliciete en wetenschappelijk gefundeerde visie op leren en onderwijzen.
- De visie op leren en onderwijzen is concreet vertaald naar door de opleiding noodzakelijk geachte werkvormen en didactiek.
- Het leerproces van de student staat centraal en is vertrekpunt voor de invulling en vormgeving van het onderwijsprogramma.
- Het leerproces wordt ondersteund door een adequate didactische uitrusting en door goed aansluitende onderwijs- en leermiddelen die in voldoende mate voor de studenten beschikbaar zijn.
- Er wordt gebruik gemaakt van aangepaste didactische werkvormen en een efficiënte begeleiding ervan met relevante technologieën (vb. elektronisch leerplatform).
- De invulling van de werkvormen is stimulerend en activerend.

Beoordeling en toetsing

- De visie op leren en onderwijzen is concreet vertaald naar de vorm en inhoud van de evaluatie.
- Er wordt gestreefd naar een zo gunstig mogelijke planning van de evaluatieactiviteiten tijdens de examenperiodes.
- De exameneisen en -vormen zijn vooraf aan de studenten duidelijk bekend gemaakt.
- De beoordeling vindt plaats op basis van vooraf vastgelegde beoordelingscriteria.
- De opleiding voorziet in feedback over de toetsresultaten aan de studenten.
- De mate waarin de toetsvormen aangepast zijn aan met de te verwerken competenties.

Kwaliteitseisen m.b.t. de masterproef

- De masterproef is een individuele³ proeve van bekwaamheid en vormt het sluitstuk van de opleiding.
- De opleiding is zo ingericht dat de student zich op een adequate manier kan voorbereiden op het volbrengen van de masterproef.
- Met de masterproef tonen de studenten aan dat ze een onderzoeksprobleem op een creatieve en wetenschappelijk verantwoorde manier kunnen analyseren, aanpakken en uitvoeren, en de resultaten ervan helder kunnen rapporteren, schriftelijk en eventueel mondeling.
- De masterproef heeft een omvang van ten minste één vijfde van het totale aantal studiepunten met een minimum van 15 en een maximum van 30 studiepunten.
- De beoordelingscriteria zijn helder en expliciet vastgelegd en bekendgemaakt.

Internationalisering

- De opleiding heeft structurele contacten met andere (buitenlandse) instellingen voor hoger onderwijs.
- De opleiding moedigt internationalisering en mobiliteit aan zowel binnen als buiten Europa.
- Er worden initiatieven genomen om de internationale dimensie ook voor hen die niet naar het buitenland vertrekken in het onderwijs in te bouwen.
- De kwaliteit van het in het buitenland gevolgd onderwijs wordt opgevolgd.

3 Dit sluit niet uit dat de masterproef in groep kan worden voorbereid. Een individuele beoordeling moet evenwel mogelijk zijn.

- De curriculumstructuur en organisatorische randvoorwaarden van de opleiding houden in de mate van het mogelijke rekening met de mobiliteit van studenten.

2.3.3 Inzet van Personeel

Kwaliteitseisen onderwijzende staf

- De kwaliteitseisen van de onderwijzende staf hebben vooral betrekking op:
 - de wetenschappelijke deskundigheid
 - de onderwijsdeskundigheid
 - de vertrouwdheid en, indien relevant, de ervaring met het werkveld
- Er wordt gestreefd naar een koppeling van onderzoek en onderwijs van de staf bij de toekenning van de onderwijsopdracht.
- De internationale gerichtheid van de opleiding veronderstelt van de staf de uitbouw van internationale contacten met een terugkoppeling naar het onderwijs en/of onderzoek door middel van participatie aan internationale netwerken en samenwerkingsverbanden.
- Het ZAP van de academische opleidingen beschikt over een wetenschappelijk curriculum en neemt actief deel aan het wetenschappelijk onderzoek.

Personeelsbeleid (vanuit een onderwijsperspectief)

- De procedure aangaande aanwervingen en benoemingen van personeel is helder omschreven en voor iedereen raadpleegbaar.
- Selectie en bevordering van personeel gebeurt mede op basis van de onderwijskwaliteit van de betrokkene.
- De opleiding heeft een geëxpliciteerd professionaliseringsbeleid.
- Het personeel is aanspreekbaar en bereikbaar.
- Er wordt gezorgd voor voldoende evenwicht tussen de omvang van het personeelsbestand en de specifieke kwaliteit die wordt vereist van het personeel in functie van de opleiding/afstudeerrichtingen.
- Er wordt een actieve politiek gevoerd inzake gelijkekansenbeleid.

2.3.4 Voorzieningen/onderwijsorganisatie

Materiële voorzieningen/faciliteiten

- De staf kan beschikken over voldoende materiële voorzieningen (kwantiteit en kwaliteit) en over adequate accommodatie ter ondersteuning van het onderwijsproces.
- De studenten kunnen beschikken over voldoende middelen (kwantiteit en kwaliteit) en adequate accommodatie ter ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

Studie-informatie en -begeleiding

- Er wordt adequate informatie beschikbaar gesteld voor (potentiële) studenten;
- Het onderwijs- en examenreglement, inclusief de klachtenprocedure in het geval van betwisting, zijn vooraf bekend gemaakt;
- De opleiding voert een beleid gericht op het detecteren van veranderingen in de instroom.
- In het onderwijs zijn mogelijkheden ingebouwd om de deficiënties in voorkennis en vaardigheden weg te werken en/of hiervoor door te verwijzen naar andere instanties.
- De opleiding voorziet in een systeem van studie- en studentenbegeleiding en neemt gericht maatregelen om de resultaten en de studievoortgang van de studenten te bevorderen.

2.3.5 Interne kwaliteitszorg

- De opleiding beschikt over een duidelijk omschreven kwaliteitszorgsysteem met betrekking tot onderwijs.
- Het kwaliteitsbeleid en -systeem is zowel preventie/borging- als controle/verbeteringsgericht.
- Er is duidelijk vastgelegd wie welke bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft in het kader van het kwaliteitszorgsysteem.
- Er is een duidelijke structuur aanwezig ter ondersteuning van het kwaliteitszorgproces.
- De opleiding werkt zo veel mogelijk met streefdoelen voor de beoordeling van de mate waarin de gewenste kwaliteit wordt gerealiseerd.
- De opleiding betreft medewerkers, studenten, alumni en vertegenwoordigers van het werkveld in haar kwaliteitszorgsysteem.

2.3.6 Resultaten

De opleiding kan aantonen dat zij haar doelstellingen realiseert en dat zij oog heeft voor haar onderwijsrendement. De volgende elementen zijn in deze context relevant:

- Het eindniveau van de afgestudeerden (onder meer het niveau van de bachelor/masterproef, de tewerkstelling, de waardering van de afgestudeerden over de opleiding, en indien relevant de waardering van het werkveld over de afgestudeerden)
- De streefdoelen of streefcijfers inzake onderwijsrendement (onder meer de analyse van instroom-doorstroom-uitstroom).

HOOFDSTUK III

Tabel met scores, onderwerpen en facetten

In de hierna volgende tabel wordt het oordeel van de commissie op de zes onderwerpen en de onderliggende facetten uit het accreditatiekader weergegeven.

Per facet wordt in de tabel aangegeven of de opleiding hier volgens de commissie onvoldoende, voldoende, goed of excellent scoort. Op basis van de beoordelingen per facet geeft de commissie vervolgens een samenvattend oordeel op het niveau van de onderwerpen. Bij deze beoordeling maakt de commissie gebruik van de indeling onvoldoende/voldoende.

In het voorafgaande beschrijvend deel van het rapport over de opleiding is inzichtelijk gemaakt hoe de commissie op basis van de bijbehorende beoordelingscriteria tot een beoordeling per facet en vervolgens, op basis van een weging van de facetten, tot een beoordeling per onderwerp is gekomen. De oordelen zijn zo goed mogelijk onderbouwd met feiten en analyses. Het is dan ook duidelijk dat de scores in onderstaande tabel gelezen en geïnterpreteerd moeten worden in samenhang met de oordelen die in de tekst worden gemaakt.

Verklaring van de scores op de facetten (quaternaire schaal):

E	Excellent	'best practice', kan (internationaal) als voorbeeld dienen voor andere opleidingen.
G	Goed	de kwaliteit stijgt uit boven de basiskwaliteit.
V	Voldoende	voldoet aan de basiseisen.
O	Onvoldoende	voldoet niet aan de minimumeisen
NVT	Niet van toepassing	

Verklaring van de scores op de onderwerpen (binair schaal):

- + Voldoende**
voldoet ten minste aan de minimumeisen voor basiskwaliteit; er is geen verdere schaalverdeling om verdere graden van excellentie aan te duiden.

- Onvoldoende**
voldoet niet aan de minimumeisen voor basiskwaliteit.

Het facet 2.4 'studieomvang' wordt gescoord met 'OK', indien de opleiding voldoet aan de decretale eisen m.b.t. de studieomvang, uitgedrukt in studiepunten (ECTS-credits).

	Bachelor	Master
Onderwerp 1 Doelstellingen	+	+
Facet 1.1 Niveau en oriëntatie	V	V
Facet 1.2 Domeinspecifieke eisen	V	V
Onderwerp 2 Programma	+	+
Facet 2.1 Relatie doelstellingen en inhoud	V	V
Facet 2.2 Eisen professionele en academische gerichtheid	V	V
Facet 2.3 Samenhang van het programma	G	G
Facet 2.4 Studieomvang	OK	OK
Facet 2.5 Studietijd	V	V
Facet 2.6 Afstemming vormgeving en inhoud	G	G
Facet 2.7 Beoordeling en toetsing	V	V
Facet 2.8 Masterproef	nvt	V
Facet 2.9 Toelatingsvoorwaarden	V	V
Onderwerp 3 Personeel	+	+
Facet 3.1 Kwaliteit personeel	V	V
Facet 3.2 Eisen professionele en academische gerichtheid	G	G
Facet 3.3 Kwantiteit personeel	G	G
Onderwerp 4 Voorzieningen	+	+
Facet 4.1 Materiële voorzieningen	G	G
Facet 4.2 Studiebegeleiding	G	G
Onderwerp 5 Interne kwaliteitszorg	+	+
Facet 5.1. Evaluatie resultaten	V	V
Facet 5.2 Maatregelen tot verbetering	V	V
Facet 5.3 Betrekken van medewerkers, studenten, alumni, beroepenveld	V	V
Onderwerp 6: Resultaten	+	+
Facet 6.1 Gerealiseerd niveau	V	V
Facet 6.2 Onderwijsrendement	V	V

DEEL 2

Opleidingsrapport

UNIVERSITEIT HASSELT

Deelrapport bachelor en master in de Verkeerskunde

INLEIDING

Dit deelrapport behandelt de opleiding bachelor en master in de verkeerskunde aan de Universiteit Hasselt (UHasselt). De visitatiecommissie bezocht de opleiding van 29 februari tot en met 2 maart 2012. Conform haar opdracht geeft de visitatiecommissie in dit rapport een oordeel over de zes onderwerpen uit het accreditiekader en een integraal oordeel over de opleidingen waarop de NVAO zich zal baseren bij de accreditatie. Tevens doet de visitatiecommissie in het kader van de verbeterfunctie van de kwaliteitszorg aanbevelingen om te komen tot kwaliteitsverbetering.

De beoordeling van de onderwerpen is, conform de vereisten, gebeurd aan de hand van de facetten en bijbehorende beoordelingscriteria uit het VLIR/VLHORA beoordelingskader dat is afgestemd op de accreditatievereisten. De commissie heeft zich bij haar oordelen primair gebaseerd op de in het zelfevaluatierapport ter beschikking gestelde informatie. Deze informatie werd tijdens het bezoek aan de opleidingen getoetst en aangevuld door gesprekken met het faculteitsbestuur, de opleidingsverantwoordelijken, docenten, ondersteunend personeel, studenten, alumni en het beroepenveld en met facultaire en opleidingsdocumentatie, een bezoek aan de faciliteiten zoals de leslokalen, de computer infrastructuur en de bibliotheek en met studiemateriaal, examenvragen en masterproeven.

Per facet geeft de commissie aan of de opleiding hierop onvoldoende, voldoende, goed of excellent scoort. De beoordeling 'onvoldoende' wijst er op dat het facet beneden de gestelde verwachting ligt en dat beleidsaandacht op dit punt nodig is. De beoordeling 'voldoende' houdt in dat het facet beantwoordt aan de basisstandaard of basisnorm voor dit facet. De beoordeling 'goed' houdt in dat het niveau van het facet uitstijgt boven de basiskwaliteit. De beoordeling 'excellent' houdt in dat voor het facet een niveau wordt gerealiseerd waardoor de beoordeelde opleiding zowel in Vlaanderen, in België als internationaal als een voorbeeld van goede praktijk kan functioneren. De commissie heeft daarbij inzichtelijk gemaakt hoe zij, rekening houdend met de bijbehorende criteria, tot een beoordeling per facet is gekomen, zodat duidelijk is waarop de beoordeling is gegrond. De oordelen zijn zo goed mogelijk onderbouwd met feiten en analyses en zijn mede gebaseerd op een vergelijking met internationaal gehanteerde normen in het betreffende domein. Op basis van de beoordelingen per facet geeft de commissie vervolgens een samenvattend oordeel op het niveau van de onderwerpen. Een positieve (+) onderwerpscore houdt in dat voldaan is aan de minimeisen voor basiskwaliteit. Een negatieve (-) onderwerpscore houdt in dat niet aan de minimeisen voor basiskwaliteit voldaan is. Ten slotte geeft de visitatiecommissie aan het eind van het rapport een eindoordeel over de basiskwaliteit van de opleidingen. De oordelen van de commissie hebben betrekking op de opleidingen met al hun trajecten en afstudeerrichtingen, tenzij anders vermeld.

De aanbevelingen om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering, zijn opgenomen bij de respectieve facetten. Aan het eind van het rapport is ten behoeve van de opleidingen een overzicht opgenomen van verbeter-suggesties.

De academische bachelor- en masteropleiding in de verkeerskunde is een nieuwe, relatief jonge opleiding in het landschap van de universitaire opleidingen in Vlaanderen. De bachelor- en masteropleiding wordt enkel door de Universiteit Hasselt (UHasselt) aangeboden. De bacheloropleiding ging in het academiejaar 2004–2005 van start. De bachelor- en masteropleiding in de verkeerskunde is een interfacultaire opleiding die ressorteert onder de faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen (BEW) enerzijds en de faculteit Wetenschappen (WET) anderzijds. Naast de typische verkeerskundige opleidingsonderdelen die vaak ook componenten bevatten die hun oorsprong vinden in (toegepaste) wetenschappen of economie, onttrekt ze immers opleidingsonderdelen uit beide faculteiten.

Curriculumwijzigingen worden daarom ook steeds voorgelegd aan beide faculteitsraden. De administratieve eindverantwoordelijkheid voor de opleiding verkeerskunde is evenwel ondergebracht bij de faculteit Bedrijfs-economische Wetenschappen.

Het huidige bachelorprogramma is opgebouwd uit een gemeenschappelijke stam en drie trajecten waaruit de studenten één traject kiezen. Deze trajecten starten reeds in het eerste bachelorjaar. Het gemeenschappelijk programma omvat 144 studiepunten, de trajecten (technisch, economisch en sociaal) omvatten 36 studiepunten. Het programma van de master in de verkeerskunde bestaat uit een gemeenschappelijk programma (60 SP), een pakket aan keuzeopleidingsonderdelen (18 SP) en twee afstudeerrichtingen (42 SP): Verkeersveiligheid en Mobiliteitsmanagement.

Vanaf het academiejaar 2012–2013 zullen het bachelor- en masterprogramma van de opleiding gewijzigd worden. Doel is om ervaren zwakkere kanten van de opleiding, zoals die blijken uit evaluaties, te verbeteren. De belangrijkste wijzigingen zijn de afschaffing van de drie trajecten in de bacheloropleiding, de invoering van een verplichte stage in de masteropleiding en het inbrengen van een grotere differentiatie tussen de twee afstudeerrichtingen in de masteropleiding.

ONDERWERP 1 DOELSTELLINGEN VAN DE OPLEIDING

Algemene beschrijving

De centrale focus van de bachelor- en masteropleiding in de verkeerskunde bestaat er volgens het zelfevaluatie-rapport in het complexe karakter van het hedendaagse verkeers- en vervoerssysteem te doorgronden door middel van de studie van verkeerskundige disciplines alsook relaties te leggen met andere wetenschappelijke disciplines. De opleiding wil daarbij, in het bijzonder in de master, een nauwe verbinding tot stand brengen tussen onderwijs en onderzoek. Omdat verkeerskunde zich als toegepaste wetenschap beweegt op het grensgebied van meerdere disciplines is volgens het zelfevaluatie-rapport gekozen voor een academisch-wetenschappelijke en multidisciplinaire aanpak van de bachelor- en masteropleiding in de verkeerskunde.

Doelstellingen bacheloropleiding

- 1 De bachelor bezit een brede basiskennis en heeft inzicht in de voornaamste domeinen, concepten, theorieën en theorie-ontwikkeling die aan de grondslag liggen van de verkeerskunde als toegepaste wetenschap.
- 2 Meer specifiek heeft de afgestudeerde kennis en inzicht in het globaal functioneren van de verplaatsings-, vervoers- en verkeersaspecten van mobiliteit voor zowel personen- als goederenvervoer, de samenhang tussen deze aspecten en de effecten die het verkeer- en vervoerssysteem heeft op verschillende aspecten, zoals bereikbaarheid, toegankelijkheid, milieu, veiligheid en verkeersleefbaarheid.
- 3 Omwille van het multidisciplinaire karakter van de verkeerskunde beschikt de bachelor over voldoende basiskennis en inzicht in aanverwante wetenschappelijke domeinen, zoals ruimtelijke ordening, milieukunde, economie en gedragswetenschappen.
- 4 De afgestudeerde is in staat eenvoudige mobiliteitsvraagstukken te ontleden in hun verschillende deelfacetten, een onderzoekende houding aan te nemen ten opzichte van het oplossen van deze vraagstukken, verschillende oplossingsrichtingen te bestuderen en hieromtrent eenvoudige onderzoeksdaden te stellen die een geïntegreerde aanpak van het probleem toelaten.
- 5 De afgestudeerde beschikt naast kennis van algemene onderzoeksmethoden tevens over gedegen kennis en vaardigheden met betrekking tot kwantitatieve en kwalitatieve verkeerskundige onderzoeksmethoden en -technieken, het gebruik van moderne informatiesystemen, databanken en ICT-toepassingen in relatie tot het oplossen van verkeers- en mobiliteitsvraagstukken.

- 6 De afgestudeerde heeft een kritische attitude ontwikkeld ten opzichte van vraagstukken in het vakgebied van de verkeerskunde en de maatschappelijke positie ervan. Voor het oplossen van deze vraagstukken is hij bereid om kennis uit andere relevante disciplines op te doen en deze toe te passen op het eigen vakgebied.
- 7 De bachelor leert, onder begeleiding, in teamverband of individueel, te werken aan een project van matige complexiteit. Hierbij zijn niet alleen vakinhoudelijke aspecten van belang, maar ook professionele vaardigheden zoals communicatieve vaardigheden (zowel schriftelijk als mondeling), het kunnen maken van goede taakafspraken, het leren respecteren van deadlines en het kunnen rapporteren en presenteren van een resultaat met het oog op het aanreiken van informatie alsook het bereiken van overeenstemming en acceptatie.

Doelstellingen masteropleiding

- 1 De afgestudeerde zal een grondige kennis bezitten en inzicht hebben in nieuwe evoluties van de door hem gekozen specialisatie (afstudeerrichting) in de verkeerskunde.
- 2 De afgestudeerde zal zelfstandig onderzoek kunnen uitvoeren op het gebied van de verkeerskunde en hiervoor de gepaste methoden en technieken hanteren.
- 3 De afgestudeerde zal in staat zijn tot zelfstandige analyse van verkeerskundige problemen, deze problemen vanuit verschillende invalshoeken kunnen bekijken en komen tot voorstellen voor mogelijke oplossingen hiervoor.
- 4 De afgestudeerde functioneert goed in teamverband, is in staat om door overleg in kleine of grote groepen, werkzaamheden te verdelen en op elkaar af te stemmen.
- 5 De afgestudeerde zal kunnen communiceren over zijn vakgebied met wetenschappers uit aangrenzende vakgebieden.
- 6 De afgestudeerde zal in staat zijn tot diepgaande (meta)reflectie en een kritische houding ten opzichte van het eigen vakgebied en de maatschappelijke positie of ethische vragen die daarmee samenhangen.
- 7 De afgestudeerde zal een dialoog kunnen voeren over zijn vakgebied met brede maatschappelijke groeperingen.
- 8 De afgestudeerde zal in staat zijn zich te bewegen in een internationale omgeving.
- 9 De afgestudeerde zal over voldoende kennis en vaardigheden beschikken om een masterproef tot een goed einde te kunnen brengen en op een autonome manier een diverse waaier van verkeerskundige beroepen te kunnen uitoefenen.

- 10 De afgestudeerde beschikt over de attitude om zich permanent te blijven vormen en op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied.
- 11 De afgestudeerde is in staat om een vervolgstudie aan te gaan.

Facet 1.1 Niveau en oriëntatie

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het niveau en de oriëntatie van zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding als voldoende.

Op basis van de in het zelfevaluatierapport aangeleverde documenten en de gesprekken met de afgevaardigden van de faculteit en van de opleidingen, heeft de commissie vastgesteld dat de algemene en algemene wetenschappelijke doelstellingen die de bachelor- en masteropleiding in de verkeerskunde nastreven, in overeenstemming zijn met artikel 58 van het Structuurdecreet. De commissie meent dat de doelstellingen getuigen van het streven naar het bijbrengen van wetenschappelijk-disciplinaire basis-kennis voor de bacheloropleiding en kennis van gevorderd niveau voor de masteropleiding, van kernelementen van de respectieve disciplines en van een begrip van (de structuur van) het vakgebied. De commissie stelde voor de masteropleiding vast dat de doelstellingen van de opleiding er op gericht zijn de studenten de competenties te doen beheersen die nodig zijn voor het zelfstandig kunnen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek op het niveau van een beginnend onderzoeker.

De commissie stelde verder vast dat de bachelor- en masteropleiding in de verkeerskunde de studenten willen opleiden tot academisch geschoolde generalisten in de verkeerskunde. De voor de bachelor- en masteropleiding opgestelde doelstellingen zijn volgens de commissie in de breedte duidelijk beschreven. De commissie kan zich volledig vinden in de klemtoon die door de opleidingen wordt gelegd op het aspect 'multidisciplinariteit' van de academisch opgeleide verkeerskundige. De commissie pleit er wel voor om de bestuurskundige aspecten in het domein van de verkeerskunde als ook het aspect 'innovatie' meer expliciet in de doelstellingen op te nemen. Dit vloeit voort uit de doelstelling van de opleiding om eerder strategische generalisten op te leiden, dan operationeel ontwerpende specialisten. Op die manier kunnen de bachelor- en masteropleiding zich nog duidelijker profileren tegenover professioneel gerichte opleidingen in de verkeerskunde.

De doelstellingen missen volgens de commissie een uitgewerkte internationale dimensie, waardoor het zowel voor externen als voor de opleidingsverantwoordelijken zelf niet evident is hoe de opleiding internationaal te profileren. De bekendheid van de doelstellingen bij studenten wordt gewaarborgd doordat deze duidelijk in de studieleidraden of cursusteksten van de studenten vermeld staan. Naar de arbeidsmarkt toe dient de opleiding haar doelstellingen nog meer bekend te maken en scherper te stellen opdat deze zouden weten wat te verwachten eindcompetenties van een afgestudeerde bachelor-of masterstudent in de verkeerskunde zijn.

Facet 1.2 Domeinspecifieke eisen

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt de domeinspecifieke eisen van zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding als voldoende.

De commissie heeft op basis van de aangeleverde documenten in het zelfevaluatierapport en de gevoerde gesprekken vastgesteld dat de domeinspecifieke opleidingsdoelstellingen zowel voor de bachelor- als de masteropleiding tegemoet komen aan de eisen van (buitenlandse) vakgenoten en aan de door de commissie geformuleerde minimumeisen in het referentiekader. De doelstellingen geven in het programma blijk van aandacht voor het leggen van een grondige enerzijds algemene en anderzijds op verkeerskunde toegespitste basiskennis.

Het verzoenen van de onderzoeksgerichtheid van de bachelor- en masteropleiding enerzijds met voldoende aandacht voor praktische vaardigheden die eigen zijn aan de uitoefening van het beroep van verkeerskundige anderzijds, is een complexe evenwichtsoefening. Van de verkeerskundige op het terrein wordt immers een reeks van praktische vaardigheden verwacht terwijl een academische opleiding in belangrijke mate gericht is op (grensverleggend) onderzoek en het oplossen van problemen op een zeker abstractieniveau. De commissie stelde vast dat de opleidingsverantwoordelijken zich terdege bewust van zijn van dit spanningsveld. Ze meent wel dat de onderzoeksmatige competenties in de doelstellingen uitgebreider en preciezer zijn uitgewerkt dan de professionele doelen, die op een algemener niveau worden geadresseerd.

De wensen van het beroepenveld werden bij het opstellen van de doelstellingen bij de opstart van de opleiding meegenomen. De commissie meent dat de afstemming van de doelstellingen op de behoeften van het

beroepenveld op een permanente manier moeten afgetoetst worden. De academisch gerichte eisen van de opleiding zijn sterk gericht op de behoeften, zoals die worden gevoeld door het onderzoeksinstituut IMOB (Instituut voor Mobiliteit) waar het merendeel van de docenten aan verbonden is. De commissie meent dat de opleidingsverantwoordelijken hun doelstellingen minder moet laten voeden door de behoeften van het IMOB en meer in balans moeten brengen met de behoefte aan strategische beleidsadvies, zoals die vanuit het beroepenveld wordt gearticuleerd.

Algemene conclusie bij onderwerp 1: Doelstellingen van de opleiding

Gegeven de positieve beoordelingen van beide facetten en de daar aangehaalde motiveringen en bedenkingen, wordt het onderwerp Doelstellingen van de opleidingen positief beoordeeld.

ONDERWERP 2 PROGRAMMA

Algemene beschrijving

Het bachelorprogramma in de verkeerskunde is opgebouwd uit een gemeenschappelijk programma (144 studiepunten) en drie trajecten (technisch, economisch en sociaal) (ieder 36 studiepunten). Elke student kiest bij aanvang van de opleiding één traject. Het gemeenschappelijk programma is verplicht voor alle bachelorstudenten in de verkeerskunde. Binnen dit programma bestaan volgens het zelfevaluatierapport verschillende inhoudelijke leerlijnen, die rechtstreeks verband houden met een bepaalde discipline of bepaalde aspecten, die verwant zijn aan het vakgebied verkeerskunde. Iedere leerlijn wordt doorheen de bachelorjaren wat betreft moeilijkheidsgraad en kennis geleidelijk opgebouwd en uitgebreid. De verschillende leerlijnen zijn: algemene verkeerskunde en mobiliteit; ruimte; infrastructuur; verkeerskundig onderzoek; verkeersmodellen; toepassingen; algemeen vormende opleidingsonderdelen. Binnen de drie trajecten in de bacheloropleiding kunnen 6 studiepunten worden ingevuld met een keuze-opleidingsonderdeel.

Het programma van de master in de verkeerskunde is opgebouwd uit een gemeenschappelijk programma (60 SP), keuzeopleidingsonderdelen (18 SP) en twee afstudeerrichtingen: Verkeersveiligheid en Mobiliteitsmanagement (elk 42 SP). In het gemeenschappelijke programma zijn volgens het zelfevaluatierapport opleidingsonderdelen opgenomen, die zowel relevant

zijn voor studenten die zich verder specialiseren in Verkeersveiligheid als in Mobiliteitsmanagement. De afstudeerrichtingen zijn bepaald in functie van de onderzoeksdomeinen van het Instituut voor Mobiliteit. Gezien het feit dat de opleiding zich de afgelopen jaren in een opstartende fase bevond, heeft de opleiding er volgens het zelfevaluatierapport voor geopteerd om binnen de afstudeerrichtingen een beperkte differentiatie van telkens twee opleidingsonderdelen en de masterproef aan te bieden. In het eerste masterjaar kunnen de studenten één keuze-opleidingsonderdeel selecteren uit een lijst, in het tweede masterjaar zijn het twee opleidingsonderdelen. De lijst met keuzeopleidingsonderdelen bestaat enerzijds uit opleidingsonderdelen uit beide faculteiten Wetenschappen en Bedrijfseconomische Wetenschappen, waarbij studenten aanschuiven bij studenten uit een andere opleiding. Daarnaast kunnen de studenten ook nog de vakken van de andere afstudeerrichting opnemen als keuzeopleidingsonderdeel.

Facet 2.1 Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt de relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van de bacheloropleiding en van de masteropleiding als voldoende.

De visitatiecommissie heeft vastgesteld dat zowel het programma van de bacheloropleiding in de verkeerskunde als de masteropleiding in de verkeerskunde een adequate concretisering zijn van de eindkwalificaties van de opleidingen, zowel wat betreft hun niveau, hun oriëntatie als hun domeinspecifieke eisen. De commissie meent dat de algemene doelstellingen van de opleidingen ook in de praktijk terug te vinden zijn in de verschillende opleidingsonderdelen.

Daar waar de commissie in de doelstellingen kon vaststellen dat de opleidingen sterk inzetten op multidisciplinariteit, ziet de commissie dit ook effectief vertaald in het bachelor- en masterprogramma. Reeds in de practica van de bacheloropleiding kon de commissie daarnaast een disciplineoverschrijdende aanpak vaststellen. Het programma is tevens in duidelijke leerlijnen uitgezet over de bachelor- en de masteropleiding.

In het bachelorprogramma dienen studenten één traject uit drie keuzemogelijkheden te kiezen. Vanaf het academiejaar 2012-2013 zullen deze trajecten verdwijnen. De commissie ondersteunt de opleidingsverantwoordelijken in deze geplande wijziging. De trajecten worden op dit ogenblik te

weinig domeinspecifiek ingericht. Verschillende algemeen vormende opleidingsonderdelen zowel in de huidige trajecten als in het gemeenschappelijk programma worden voor grotere groepen studenten uit verschillende opleidingen gedoceerd. De studenten verkeerskunde maken bij dit aanschuifonderwijs slechts een klein deel uit van de studentengroep. Deze opleidingsonderdelen worden te weinig toegespitst op de studenten verkeerskunde. De studenten verkeerskunde meldden aan de visitatiecommissie dat de docenten van deze opleidingsonderdelen zich te weinig bewust zijn van de studenten in de verkeerskunde in de colleges. Als gevolg hiervan beschouwen deze studenten de meeste opleidingsonderdelen uit het aanschuifonderwijs dan ook als weinig relevant. De commissie is wel overtuigd van de relevantie van de meer algemeen vormende academische opleidingsonderdelen op voorwaarde dat de relevantie voldoende duidelijk wordt gemaakt en daar waar mogelijk de inhoud voldoende wordt toegespitst op verkeerskunde. De commissie beveelt daarom aan samen te zitten en te overleggen met de docenten uit het aanschuifonderwijs. De opleidingsverantwoordelijken moeten hen sensibiliseren omtrent de aanwezigheid van studenten verkeerskunde in hun colleges alsook omtrent de reeds verworven kennis, competenties en vaardigheden van deze studenten. De commissie beveelt aan dat in deze opleidingsonderdelen ook praktijkvoorbeelden met betrekking tot het domein van de verkeerskunde aan de studenten worden meegegeven.

In de masteropleiding stelde de commissie vast dat de differentiatie tussen de beide afstudeerrichtingen op dit ogenblik vrij beperkt is (12 SP), exclusief de masterproef. De commissie vernam dat de meeste studenten als keuzeopleidingsonderdelen de opleidingsonderdelen uit beide afstudeerrichtingen volgen. De afstudeerrichting verkeersveiligheid is typisch gericht op het vrij specifieke aspect van de verkeersveiligheid. De afstudeerrichting mobiliteitsmanagement daarentegen behelst verschillende andere verkeerskundige domeinen waaronder verplaatsingsgedrag, mobiliteitsbeleid, infrastructuurbeleid, e.d. Het is daarmee een stuk breder dan de verkeersveiligheidsrichting. De commissie meent dat de afstudeerrichting mobiliteitsmanagement haar profiel sterker moet aanscherpen rekening houdend met het beroepenveld enerzijds en andere opleidingen op masterniveau in Vlaanderen die eveneens voor dit beroepenveld opleiden anderzijds. De opleidingsverantwoordelijken meldden aan de commissie dat bij de programmawijziging die in het academiejaar 2012–2013 aanvang neemt, gepland is om meer te differentiëren tussen beide afstudeerrichtingen.

De internationale dimensie van zowel de bachelor- als de masteropleiding is aanwezig, maar kan en moet sterker. Inhoudelijk worden het bachelor- en masterprogramma zeker gevoed met internationaal studiemateriaal, maar studenten participeren te weinig in internationale uitwisselingen. De studenten dienen hiertoe door de opleiding sterker te worden uitgedaagd en gestimuleerd. In het derde bachelorjaar hebben de studenten de mogelijkheid om op Erasmus te gaan naar Slovenië. Van deze mogelijkheid moet in de toekomst meer gebruik gemaakt worden, terwijl ook relaties met andere universiteiten in het buitenland voor student- en docentuitwisseling zouden moeten worden opgebouwd.

Facet 2.2 Eisen professionele en academische gerichtheid van het programma

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt de academische en professionele gerichtheid van het bachelorprogramma en het masterprogramma als voldoende.

De commissie meent dat de academische en professionele gerichtheid van de programma's voldoende wordt ingevuld. Ze merkte een duidelijke integratie van onderwijs en onderzoek: de docenten betrekken reeds vanaf de bacheloropleiding de eigen onderzoeksresultaten actief in het onderwijs. De commissie apprecieert dan ook de onderzoeksgebondenheid van het programma waarbij kennisontwikkeling en onderzoek voorop geplaatst worden.

De commissie heeft vastgesteld dat in de bachelor- en masteropleiding vooral aandacht gaat naar kwantitatieve methodes en de studenten dus vooral worden opgeleid om kwantitatieve analyses te maken. De commissie beveelt aan erop toe te kijken dat ook voldoende aandacht naar kwalitatieve methodes gaat opdat de kwantitatieve analysevaardigheden niet te sterk gaan overheersen over de vaardigheid om kwalitatieve analysemethoden toe te passen. Juist vanwege de ambitie om op strategisch niveau te kunnen opereren zijn b.v. interviewtechnieken, methoden van causale probleemanalyse, argumentatieanalyse, multiple case-studie analyse, en scenario-analyses relevant.

De commissie meent verder dat zowel in het bachelor- als het masterprogramma meer aandacht moet gaan naar het opdoen van werkveldervaring en interactie met de praktijk. In het bachelorprogramma wordt hier deels aan tegemoet gekomen door het 'verkeerskundig project' dat studenten moeten uitvoeren met actoren uit het werkveld. De masteropleiding is in

het huidige curriculum te sterk onderzoeksgericht georiënteerd. Een verplichte praktijkstage binnen de masteropleiding zou hieraan kunnen tegemoet komen.

Op dit ogenblik is er geen verplichte stage in het curriculum ingebouwd. Dit wordt zowel door de opleidingsverantwoordelijken als door de studenten als duidelijk gemis ervaren. In het vernieuwde curriculum dat in het academiejaar 2012–2013 van start gaat, wordt een verplichte stage in het masterprogramma geïntroduceerd. Op het ogenblik van het visitatiebezoek, was hieraan nog geen vorm gegeven vanuit de opleiding, zodat niet duidelijk was of het gaat om een meeloopstage dan wel een meer inhoudelijk gerichte stage. De commissie beseft dat de invulling van een stage op wetenschappelijk niveau geen eenvoudige opdracht is en meent dat de opleiding enerzijds duidelijke eisen zal moeten stellen naar de stageplaatsen toe en er anderzijds op zal moeten toekijken dat studenten beseffen dat stages inhoudelijke leermomenten zijn waarbij ze zelf de handen uit de mouwen moeten steken.

Om de professionele component van de opleiding te ondersteunen, meent de commissie dat de oprichting van een permanente adviesraad met alumni en vertegenwoordigers van het werkveld een meerwaarde kan zijn. In het verleden hebben de opleidingsverantwoordelijken al aanpassingen in het programma aangebracht op incidentele vragen van het beroepenveld. De commissie heeft er wel alle begrip voor dat de opleidingsverantwoordelijken niet op alle vragen uit het werkveld tot meer beroepsgerichte oriëntering kunnen ingaan aangezien deze academische bachelor- en masteropleidingen zich bewust generiek willen blijven profileren.

Facet 2.3 Samenhang van het programma

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt de samenhang van het programma van de bacheloropleiding en de masteropleiding als goed.

De commissie is tevreden over de gerealiseerde inhoudelijke samenhang van zowel het bachelorprogramma als het masterprogramma. De opbouw van de nagestreefde competenties gebeurt op een logische en sequentiële wijze. De commissie toont zich eveneens tevreden over de verschillende integratieve opleidingsonderdelen in de programma's, dit in combinatie met de verschillende leerlijnen die door de opleiding duidelijk worden uiteengezet. Deze sequentiële opbouw zorgt er voor dat de programma's

duidelijke samenhang krijgen. Studenten meldden de commissie wel overlap tussen verschillende opleidingsonderdelen. De commissie beveelt de opleidingsverantwoordelijken aan om samen met de studenten te bekijken in welke mate deze overlap functioneel of storend is.

In de bacheloropleiding stelde de commissie vast dat het programma, op de drie keuzetrajecten na, amper in keuzeopleidingsonderdelen voorziet. De commissie meent dat er bij de afschaffing van de drie trajecten vanaf het academiejaar 2012–2013 in voldoende ruimte voor keuzeopleidingsonderdelen moet worden voorzien. De commissie apprecieert de flexibele leermogelijkheden die in het masterprogramma aan werkstudenten worden geboden waarbij verschillende opleidingsonderdelen voor werkstudenten onder de vorm van ‘distance learning’ kunnen gevolgd worden.

Facet 2.4 Studieomvang

De bacheloropleiding en de masteropleiding voldoen met respectievelijk 180 studiepunten en 120 studiepunten aan de decretaal vastgelegde eisen inzake studieomvang.

Facet 2.5 Studietijd

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het facet studietijd van de bacheloropleiding en de masteropleiding als voldoende.

De visitatiecommissie kon op basis van de in het zelfevaluatierapport aangereikte informatie en de aanvullende gesprekken concluderen dat er globaal genomen een gedegen overeenkomst bestaat tussen begrote en reële studietijd en dit zowel in de bachelor- als de masteropleiding. De commissie heeft er vertrouwen in dat door de instrumenten die ontwikkeld zijn om de studietijd te meten, de opleidingsverantwoordelijken een realistisch beeld hebben van de studielast bij de studenten. De commissie beveelt aan dit periodiek te blijven doen.

Voor enkele opleidingsonderdelen bestaat er, ondanks de reeds uitgevoerde bijsturingen tijdens de afgelopen jaren, nog steeds een onevenwicht tussen de begrote en gepresteerde studietijd op piekmomenten. De studenten geven vooral aan door de vele opdrachten en deadlines een hoge werkdruk te ervaren. Vaak zijn deadlines volgens hen niet goed op elkaar afgestemd. De opleidingsverantwoordelijken hebben aangegeven bezig te zijn met een deadlineplatform waardoor de docenten van elkaar te weten

komen wanneer ze deadlines voor opdrachten stellen. Hoewel dit systeem bij het bezoek van de commissie reeds opgestart was, blijkt dat docenten nog meer gebruik moeten maken van en rekening houden met dit platform. Hierbij moet het voor de docenten duidelijk zijn wie toezicht houdt op het gebruik en de toepassing van het platform.

Facet 2.6 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt de afstemming tussen vormgeving en inhoud van het bachelorprogramma en van het masterprogramma als goed.

In het eerste bachelorjaar is het academiejaar ingedeeld in drie trimesters van telkens tien lesweken met aansluitend een blok- en examenperiode waarin de studenten examen afleggen over de opleidingsonderdelen uit dat trimester. Het trimestersysteem is bedoeld als ondersteuning van de eerstejaars bij hun overgang van het secundair naar het universitair onderwijs. Vanaf het tweede bachelorjaar wordt een semestersysteem gehanteerd.

De commissie meent dat de door de bachelor- en masteropleiding gehanteerde variatie aan werkvormen één van de troeven van de opleiding is. Deze verschillende werkvormen sluiten goed aan bij de doelstellingen van de verschillende opleidingsonderdelen. De studenten worden voor verschillende opleidingsonderdelen al bij aanvang van de bacheloropleiding in contact gebracht met practica en werkzittingen, naast hoorcolleges en zelfstudie. Voor specifiek verkeerskundige opleidingsonderdelen wordt er eerder gekozen voor het vervullen van verkeerskundige opdrachten of projectwerk. Dit kan individueel of in groepsverband. Voor deze opdrachten en projecten is er vaak opzoekwerk in de bibliotheek of op het internet vereist. Daarnaast is het ook mogelijk dat de studenten in het kader van deze opdrachten zelfstandig verkeerskundig onderzoek dienen uit te voeren op het terrein. Ook apprecieert de commissie het gebruik van cases, excursies en videoconferenties. De commissie meent wel dat, zoals reeds eerder vermeld, zowel de bachelor- als de masteropleiding op het vlak van onderzoeksmethodiek geoptimaliseerd kunnen worden door het inbouwen van meer kwalitatieve onderzoeks- en procesbegeleidingsactiviteiten. De commissie vindt het een meerwaarde dat voor de meeste opleidingsonderdelen een studieleidraad wordt gemaakt, die als handleiding fungeert om de studies van de studenten te begeleiden. In deze leidraad worden onder meer de leerdoelen, de onderwijsorganisatie, de exameneisen en de

werkvormen beschreven alsook – indien van toepassing – de zelfstudieopdrachten met nauwgezette instructies, individuele en groepsopdrachten. Toch gaven studenten aan dat het voor hen bij sommige opleidingsonderdelen niet geheel duidelijk is wat leerstof en achtergrondmateriaal is. Op basis van het door de commissie ingekeken studiemateriaal, beveelt ze de opleidingsverantwoordelijken aan te bekijken hoe bij sommige opleidingsonderdelen meer structuur in het leermateriaal kan worden aangebracht.

De studenten gaven in hun gesprek met de commissie aan dat het elektronisch leerplatform door hen wordt gebruikt. De studenten maken van dit platform vooral gebruik om cursussen, slides en achtergrondinformatie te downloaden en om de door de docenten geplaatste aankondigingen te lezen.

Facet 2.7 Beoordeling en toetsing

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt de beoordeling en toetsing bij de bacheloropleiding evenals bij de masteropleiding als voldoende.

De commissie heeft, voorafgaand aan haar bezoek, een reeks examenvragen uit zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding ingekeken. Zij beschouwt deze van degelijke kwaliteit en globaal bekeken naar inzicht, kennis en vaardigheden en attitudes peilend. De evaluatie is gericht op de realisatie van de leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Toch dient volgens de commissie binnen het Onderwijs Management Team (OMT) en tussen de verantwoordelijken van de verschillende leerlijnen de oefening te worden gemaakt in welke mate welke te bereiken competenties in de verschillende opleidingsonderdelen worden afgetoetst. Zo meent de commissie dat binnen de gebruikte examenvormen ook de te verwerven vaardigheden en attitudes meer expliciet moeten getoetst worden, daar waar de toetsing van kennis in sommige opleidingsonderdelen een te prominente rol speelt.

Verder kan ook de transparantie van de toetsing worden geoptimaliseerd. De examenvormen zijn steeds bekend, maar de exameneisen zijn niet voor alle opleidingsonderdelen gekend door de studenten. Deze eisen zijn nu nog sterk docentafhankelijk; ook hier is een uitgebreider toezicht door het OMT gewenst. De commissie beveelt tevens aan om per opleidingsonderdeel systematisch transparant weer te geven wat de verwachtingen zijn. De commissie apprecieert in deze dat bij sommige opleidingsonderdelen

voorbeeldexamens worden opgesteld. Ze geeft de suggestie mee om dit bij alle opleidingsonderdelen te doen om zodoende ook op deze manier de transparantie te verhogen. Ook het duidelijk communiceren van de mogelijkheid tot feedback na examens, zou de transparantie van het toetsgebeuren naar studenten toe kunnen verhogen.

Facet 2.8 Masterproef

Algemene beschrijving

In de masteropleiding in de verkeerskunde telt de masterproef 30 studiepunten. De studenten maken enerzijds een literatuurstudie, waarvan ze een neerslag schrijven waarin de wetenschappelijke begrippen en belangrijkste bekende resultaten over het onderwerp op eigen wijze worden voorgesteld. Anderzijds bestaat de masterproef uit een onderzoeksmatig deel waarin de studenten data zelfstandig verzamelen, verwerken en analyseren, en daarover conclusies trekken en rapporteren. De masterproef sluit, naast uiteraard bij de eigen afstudeerrichting, primair aan bij één van de onderzoeklijnen van het onderzoeksinstituut IMOB. Het onderwerp wordt volgens het zelfevaluatierapport sterk academisch (en minder praktijkgericht) ingevuld. Op die manier kan volgens het zelfevaluatierapport in een goede en sterke academische begeleiding worden voorzien en zijn de te onderzoeken onderwerpen ook onderzoeksmatig actueel.

Vanaf het academiejaar 2011-2012 is het onderwerp van de masterproef in principe hetzelfde onderwerp dat voor de case study het jaar voordien werd gekozen, dit om een nog betere afstemming en voorbereiding op de masterproef mogelijk te maken. De masterproef zal dan een verdere uitdieping zijn van de voorbereidende werkzaamheden die in de case study werden gestart.

De begeleiding van de masterproef verloopt in verschillende fasen. Deze fasen sluiten telkens af met een formeel voorzien contactmoment: het informatiemoment over de beschikbare thesisonderwerpen, het ondertekenen van het voortgangsformulier, de inlevering van het onderzoeksplan, het masterproefseminarie en de mondelinge verdediging. Tussentijdens zijn er op vraag van de student of begeleider regelmatige contacten tussen beiden om de voortgang te bespreken.

De inhoudelijke begeleiding bij de masterproef gebeurt in nauwe samenwerking met het onderzoeksinstituut IMOB. Hiervoor wordt – naast een promotor – voor elke masterstudent een directe begeleider toegewezen

vanuit het IMOB, die in staat voor de courante inhoudelijke opvolging van de masterproef. Dit alles gebeurt in overleg en samenwerking met de promotor van de masterproef.

Voor elke masterproef worden naast de promotor twee juryleden aangewezen, die meestal bestaan uit zowel een directe begeleider als een extern, niet bij het onderzoek betrokken jurylid. In de meeste gevallen is het externe jurylid ook extern aan de universiteit, maar in sommige specifieke gevallen betreft het een extern jurylid van de universiteit of van IMOB, maar is hij op geen enkele wijze bij het onderzoek betrokken geweest.

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt de masterproef als voldoende.

De masterproef voldoet met 30 studiepunten aan de decretaal opgelegde eisen. Voorafgaand aan het bezoek hebben de commissieleden elk een aantal recente masterproeven bestudeerd. Deze bestudering bevestigt de sterk onderzoeksgerichte oriëntatie van de masterproeven: nadrukkelijk wordt ernaar gestreefd publiceerbare resultaten op te leveren. Aan de praktische oriëntatie in vraagstellingen (maatschappelijke relevantie) en de vertaling van resultaten in beleidsaanbevelingen wordt over het algemeen veel minder aandacht besteed. De commissie meent dat de masterproeven blijken te geven van een voldoende kritisch-reflecterende en onderzoeksingesteldheid van de student. De masterproeven zijn degelijk geconcipieerd en geconstrueerd. De visitatiecommissie is van oordeel dat het leerproces dat zich voltrekt bij de masterproef een appel doet op alle competenties die bij academisch onderwijs vereist zijn. Ook over de begeleiding en beoordeling van de masterproef toont de commissie zich tevreden. De commissie is zeer positief over de literatuurverwerking, de dataverzameling en de gedegen statistische uitwerking die ze in elk van de ingekeken masterproeven kon terug vinden. De commissie meent daarnaast wel dat door de inbreng van meer creativiteit, originaliteit en interdisciplinariteit, de masterproef kan versterkt worden. Dit zou dan onder andere zichtbaar worden in een sterkere vertaling naar concrete beleidsaanbevelingen in de conclusies van de masterproeven.

De masterproef wordt steeds uitgevoerd in samenwerking met het IMOB. Eigen onderwerpen zijn mogelijk maar dit wordt niet gestimuleerd vanuit het IMOB. Ook het beroepenveld dient in de toekomst actief te worden betrokken bij de masterproeven. Dit om een breder spectrum aan maatschappelijke relevante masterproefonderwerpen te bekomen. Nu is er wel

al interactie doordat vertegenwoordigers uit de praktijk soms masterproeven mee beoordelen. Volgens de commissie dient in dit kader in de toekomst ook bekeken te worden of het interessant kan zijn de masterproef optioneel te koppelen aan de stage, de masterproef in internationale context te laten uitvoeren bij buitenlandse instellingen en/of multidisciplinaire samenwerking met studenten uit andere vakdomeinen binnen de UHasselt te stimuleren. De koppeling van de masterproef aan de 'case study', die een jaar voordien wordt uitgevoerd, vindt de commissie geen goede keuze. Het beperkt de variatie in de casuïstiek waarmee de studenten in hun opleiding worden geconfronteerd.

Facet 2.9 Toelatingsvoorwaarden

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het facet toelatingsvoorwaarden van de bacheloropleiding en van de masteropleiding als voldoende.

Als toelatingsvoorwaarden voor het bachelorprogramma past de opleiding de decretaal vastgelegde criteria toe die in Vlaanderen gelden voor bijna alle opleidingen. De commissie stelde vast dat de opleiding in de communicatie naar aspirant studenten erop wijst dat een minimum van 4u wiskunde aangewezen is om in te stromen in de opleiding verkeerskunde (met een minimum van 6u wiskunde voor het technisch traject). Desalniettemin is 38% van de instromende studenten afkomstig uit richtingen met een minder wiskundig georiënteerde vooropleiding. Deze studenten krijgen tijdens hun studieloopbaan vaak moeilijkheden veroorzaakt door de beperkte wiskundevoorkennis. De commissie pleit om in het eerste bachelorjaar een opleidingsonderdeel te voorzien dat studenten met een beperkte wiskundevoorkennis op het verwachte kennisniveau kan brengen.

De instroom in de bacheloropleiding is beperkt. Niettegenstaande de promotionele activiteiten die werden ondernomen om de opleiding beter bekend te maken bij abiturienten, ouders en het brede publiek, kampt de opleiding met een eerder lage instroom aan generatiestudenten (15-tal per jaar). De opleiding zelf streeft naar een 25-tal generatiestudenten. Daarnaast stelde de commissie vast dat de opleiding vooral lokaal rekruteert en haar monopoliebonus als unieke opleiding in Vlaanderen niet kan verzilveren. De commissie vernam dat de naam van de opleiding veel verkeerde associaties met zich meebrengt. De commissie is van mening dat de opleiding daarom haar profiel moet aanscherpen. Eventueel kan overwogen worden de naam van de opleiding aan te passen.

De opleiding ontwikkelde een flexibel aanbod gericht op werkstudenten. Het modulair onderwijs in de bachelor en master moet toelaten dat werkstudenten de mogelijkheid krijgen om op een flexibele manier hun job te combineren met het studeren.

De internationale studenten kunnen in de masteropleiding het programma in het Engels volgen. De commissie meent enerzijds dat de instroom van internationale studenten dient te worden verhoogd. Anderzijds ondersteunt de commissie de beslissing van de opleidingsverantwoordelijken om in de toekomst een strengere selectie door te voeren van instromende internationale studenten. Ook op het vlak van fraudebestrijding met betrekking tot diploma's zullen er meer gerichte acties worden ondernomen. Het opzetten van gerichte samenwerking met toonaangevende universiteiten kan hier ook toe bijdragen doordat de selectie van de studenten dan reeds grotendeels aan de buitenlandse universiteit kan plaatsvinden.

Algemene conclusie bij onderwerp 2: Programma

Gegeven de positieve beoordelingen van alle facetten en de daar aangehaalde motiveringen en bedenkingen, wordt het onderwerp Programma van beide opleidingen positief beoordeeld.

ONDERWERP 3 INZET VAN PERSONEEL

Facet 3.1 Kwaliteit van het personeel

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het facet kwaliteit van het personeel van de bacheloropleiding en van de masteropleiding als voldoende.

Te oordelen aan de door de commissie ingekeken cursussen, het lesmateriaal en de publicatielijsten van de docenten, is de vakinhoudelijke deskundigheid van de staf de commissie positief opgevallen. Ook de studenten lieten de commissie weten dat ze over het algemeen tevreden zijn over de didactische en vakinhoudelijke kwaliteiten van het personeel. De opleiding beschikt volgens de commissie over een gemotiveerde staf. De docenten zijn vlot bereikbaar en het persoonlijke contact wordt door de studenten positief beoordeeld. Ook de technische, administratieve en organisatorische deskundigheid is globaal bekeken positief te noemen. De commissie vindt het positief dat er ook op gastdocenten uit het beroepenveld beroep wordt gedaan.

Het formeel gevoerde personeelsbeleid zorgt voor enige onduidelijkheid bij de betrokken personeelsleden. Doordat de opleiding in de verkeerskunde door twee faculteiten wordt georganiseerd, blijkt op basis van de gesprekken met de commissie het gevoel van verantwoordelijkheid over de opleiding vanuit de faculteiten minder aanwezig: zo was het op het ogenblik van het bezoek nog niet duidelijk wie de verantwoordelijkheid zou krijgen over de stage die een half jaar later wordt ingevoerd. Daarnaast viel ook de opvallend weinig gestructureerde aanpak van de docentenprofessionalisering de commissie op. De commissie pleit in deze voor de dringende invoering van verplichte onderwijsprofessionalisering voor alle assistenten en docenten alsook voor de uitbouw van een onderwijsportfolio van de docenten.

Facet 3.2 Eisen professionele en academische gerichtheid

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het facet eisen van professionele en academische gerichtheid van de bacheloropleiding en van de masteropleiding als goed.

De commissie beoordeelt onder meer op basis van de publicatielijsten en de lijst van gerealiseerde doctoraten die ze heeft ingekeken de academische gerichtheid van de staf voor de opleidingen in de verkeerskunde als goed. De docenten zijn allen actieve onderzoekers met een grote onderzoekdeskundigheid. Aan de opleidingen is er een brede waaier aan expertisedomeinen aanwezig. Sommige docenten zijn ook internationaal actief in wetenschappelijke verenigingen of internationale netwerken waardoor er een nauwgezette opvolging mogelijk is van de recentste ontwikkelingen in het vakgebied. Uit de cursusinhouden blijkt dat de leerinhouden hieraan aangepast zijn. De commissie stelde wel vast dat de internationale contacten niet veralgemeend zijn over het hele docentenkorps of zich soms nogal beperken tot contacten met Nederlandse onderzoeksgroepen. De commissie adviseert de betrokken docenten van deze jonge opleiding om hun netwerken verder uit te bouwen en zelf meer actief te worden in het buitenland dan zich exclusief te richten op de werking binnen het IMOB.

Facet 3.3 Kwantiteit van het personeel

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het facet kwantiteit van het personeel van de bacheloropleiding en van de masteropleiding als goed.

Voor het doceren van het onderwijs zijn binnen de bachelor- en masteropleiding in de verkeerskunde 44,36 voltijdse equivalenten (VTE) actief. Van het betrokken personeel op de werkingskredieten (= 28,51 VTE) is ruim 60% (17,65 VTE) enkel betrokken bij de verplichte trajectvakken. Verder is 35% van het personeel (15,85 VTE) dat betrokken is bij het basiscurriculum personeel dat niet op de werkingskredieten staat. Dit zijn bursalen (9 VTE), FWO medewerkers (1,9 VTE), (doctor)-navorsers (4,8 VTE) en gastmedewerkers (0,15 VTE) die behoren tot de vakgroep verkeerskunde. Volgens de commissie beschikt de opleiding hiermee over een uitgebreide jonge staf.

Algemene conclusie bij onderwerp 3: Inzet van personeel

Gegeven de positieve beoordelingen van de respectieve facetten en de daar aangehaalde motiveringen en bedenkingen, wordt het onderwerp Inzet van personeel voor beide opleidingen positief beoordeeld.

ONDERWERP 4 VOORZIENINGEN

Facet 4.1 Materiële voorzieningen

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt de materiële voorzieningen waarover de bacheloropleiding evenals de masteropleiding kan beschikken als goed.

De commissie heeft meerdere seminarielokalen, onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten kunnen bezoeken. Het onderwijs vindt plaats in het centrale universiteitsgebouw van de campus Diepenbeek. Hier kon de commissie vaststellen dat, naast degelijke onderwijslokalen en -auditoria, de studenten ook over een uitgebreide pc-infrastructuur, stille ruimtes, en ontspanningsruimtes kunnen beschikken. In het IMOB, dat vlakbij de onderwijsruimtes is gelegen, kon de commissie vaststellen dat de bachelor- en masteropleiding ook over goede opleidingsspecifieke voorzieningen beschikken waaronder rijsimulatoren.

Studenten kunnen terecht in de centrale bibliotheek om boeken of verkeerskundige tijdschriften te raadplegen. Studenten geven de commissie wel aan vooral van de digitale bibliotheekvoorzieningen gebruik te maken. In de universiteitsbibliotheek is een aparte sectie voorzien voor verkeerskundeliteratuur. In de IMOB-bibliotheek kunnen studenten mobiliteitsplannen van alle gemeenten in Vlaanderen raadplegen. Deze mobiliteitsplannen worden gebruikt in het kader van diverse individuele opdrachten en groepsopdrachten.

Facet 4.2 Studiebegeleiding

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het facet studiebegeleiding van de bacheloropleiding en van de masteropleiding als goed.

De commissie meent dat de opleiding onder meer via de SID-ins aan abiturienten voldoende en adequate informatie verspreidt opdat ze met een realistische blik aan de bacheloropleiding in de verkeerskunde kunnen starten. De studenten zelf zijn tevreden over de geleverde studiebegeleiding. De studenten gaan in de eerste plaats niet bij hun docenten aankloppen, maar doen eerder een beroep op de onderwijskundige die aan de opleiding verbonden is. Op deze onderwijskundige wordt vooral een beroep gedaan in het kader van studietrajectbegeleiding en nabespreking van examens. De commissie meent dat de inhoudelijke bespreking met de studenten van de examens zou moeten gebeuren met de docenten zelf. Daarnaast fungeert de onderwijskundige de facto als ombudspersoon.

De commissie beveelt wel aan de studiebegeleiding van internationale studenten te optimaliseren. Ze stelde vast dat Vlaamse studenten amper interageren met de internationale studenten en daarmee een relatief geïsoleerde groep vormen. De beperkte deelname van studenten aan internationale uitwisseling draagt hier nadrukkelijk toe bij. De commissie meent in deze dat de opleidingsverantwoordelijken peer-begeleiding tussen Vlaamse en internationale studenten zouden moeten aanmoedigen.

Algemene conclusie bij onderwerp 4: Voorzieningen

Gegeven de positieve beoordelingen van beide facetten en de daar aangehaalde motiveringen en bedenkingen, wordt het onderwerp Voorzieningen voor beide opleidingen positief beoordeeld.

ONDERWERP 5 INTERNE KWALITEITSZORG

Algemene beschrijving

De interne kwaliteitszorg van de bachelor- en masteropleiding verkeerskunde wordt zowel vanuit de universiteit als de faculteit aangestuurd. Voor de opleidingen die onder haar bevoegdheid vallen, stelt de faculteitsraad onderwijsmanagementteams (OMT's) samen. Het OMT is verantwoordelijk voor de voorbereiding van curriculumontwikkelingen en -wijzigingen waarbij de verwevenheid onderwijs/onderzoek en de werkvormen aandachtspunten zijn. Verder staat het OMT in voor de opvolging van de praktische organisatie van het curriculum, inclusief examens en de dagelijkse opvolging en bewaking van de kwaliteit van de opleidingsonderdelen en de opleiding. Hiertoe richt het OMT onder meer evaluatiecommissies met studenten in.

In elke onderwijsperiode (trimester of semester) komt er een evaluatiecommissie samen. In de opleiding verkeerskunde bestaat elke commissie uit een lid van het OMT verkeerskunde, de coördinerend verantwoordelijken van de opleidingsonderdelen in de betreffende periode of een lid van het onderwijsteam, de studentenvertegenwoordigers (één per traject in de bachelor en één per afstudeerrichting in de master) en een onderwijskundige. Het doel van de evaluatiecommissies is voornamelijk de procesbewaking van het lopende onderwijs en de voorbije examens. Eventuele bekommernissen van studenten en/of docenten kunnen in de commissie besproken worden.

Na afloop van een onderwijsperiode worden er systematisch elektronische studentenenquêtes afgenomen om het onderwijs te evalueren. Deze studentenenquêtes zijn een meer formeel en objectiverend instrument om de kwaliteit van het onderwijs te meten bij alle betrokken studenten. Elk opleidingsonderdeel wordt minstens driejaarlijks elektronisch geëvalueerd door de studenten die het opleidingsonderdeel het betreffende academiejaar opnemen in hun studieprogramma. Daarnaast werden in het academiejaar 2010-2011 in het eerste trimester/semester alle reguliere opleidingsonderdelen en de traject- of afstudeerrichtingsvakken onderworpen aan een studietijdmeting.

Facet 5.1 Evaluatie resultaten

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het facet evaluatie van de resultaten van de bacheloropleiding en van de masteropleiding als voldoende.

De visitatiecommissie kon op basis van de in het zelfevaluatierapport aangeleverde informatie en de aanvullende gesprekken vaststellen dat de opleidingen periodiek worden geëvalueerd aan de hand van toetsbare streefdoelen. De commissie meent dat er een duidelijke procedure bestaat voor de evaluatie van de opleidingen en hun docenten. Doordat alle opleidingsonderdelen minstens om de drie jaar worden geëvalueerd en het OMT kan beslissen om bij problemen al sneller nieuwe evaluaties in te lassen, kan de basiskwaliteit van de opleidingen gegarandeerd worden. Een meer frequente evaluatie zou een grotere kwaliteitszorgdynamiek kunnen teweeg brengen. De evaluatiecommissies die in elke examenperiode samenkomen, geven studenten de mogelijkheid om problemen snel te signaleren en ze te laten oplossen.

Facet 5.2 Maatregelen tot verbetering

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het facet maatregelen tot verbetering voor de bacheloropleiding en de masteropleiding als voldoende.

De commissie kon vaststellen dat de opleidingsverantwoordelijken duidelijk maatregelen tot verbetering nemen op basis van de resultaten van de evaluaties die worden uitgevoerd. De verschillende curriculumherzieningen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden en waarvan de laatste ingang zal vinden in het academiejaar 2012-2013 zijn hier een duidelijk bewijs van. De commissie stelde hierbij wel vast dat de opleiding vooral reactief met kwaliteitszorg omgaat. De commissie meent dat de opleiding wel sterk naar zichzelf kijkt, maar in de toekomst ook moet kijken naar hoe andere opleidingen en actoren in het domein, zowel in binnen- en buitenland, werken aan permanente actualisering en didactische vernieuwing van hun programma. Het zelfevaluatierapport werd door de commissie als informatief en kritisch-reflectief bevonden.

Facet 5.3 Betrokkenheid van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt de betrokkenheid van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld voor de bachelor- en de masteropleiding als voldoende.

De commissie kon vaststellen dat de medewerkers en de studenten zich betrokken voelen bij de opleidingen in de verkeerskunde. Toch meent de commissie dat vooral de studenten nog te veel als de consumenten van de opleiding worden gezien dan wel als participanten aan de opleiding. De studenten kunnen hun problemen wel ventileren, maar missen een systematische feedback over wat er met hun opmerkingen wordt gedaan. Zo worden ze bijvoorbeeld ook niet op de hoogte gebracht van de effectieve gevolgen van hun docentenevaluaties en zijn ze niet actief betrokken bij de uitbouw van het aangepaste curriculum.

Zeer recent werd een alumnivereniging opgericht. Deze organisatie bevindt zich nog in een beginstadium en wordt niet formeel bij de opleidingen betrokken. Het werkveld is op dit ogenblik ook niet op een georganiseerde manier bij de opleidingen betrokken. De opleidingsverantwoordelijken beogen wel de oprichting van een adviesraad die jaarlijks samenkomt en waarin werkgevers, alumni en opleidingsvertegenwoordigers vertegenwoordigd zijn. De commissie ondersteunt deze plannen en hoopt dat deze snel gerealiseerd zullen worden. De commissie meent wel dat deze adviesraad frequenter dan de geplande één maal per jaar moet samen komen, vooral vanwege het nog jonge karakter van de opleiding en de behoefte aan nadere profilering richting het beroepenveld, zoals eerder in dit rapport besproken

Algemene conclusie bij onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg

Gegeven de positieve beoordelingen van de respectieve facetten en de daar aangehaalde motiveringen en bedenkingen, wordt het onderwerp Interne kwaliteitszorg voor beide opleidingen positief beoordeeld.

ONDERWERP 6 RESULTATEN

Facet 6.1 Gerealiseerd niveau

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het gerealiseerd niveau van de bacheloropleiding en de masteropleiding als voldoende.

Het bestuderen van de cursussen, de examens, de resultaten van de practica en de gesprekken met studenten en docenten heeft de commissie er van overtuigd dat het niveau dat de bacheloropleiding in haar doelstellingen nastreeft ook gehaald wordt. Masterstudenten toonden zich tevreden over de genoten bacheloropleiding en gaven aan dat de overgang naar de masterfase logisch en zonder het vaststellen van noemenswaardige hiaten in competenties verliep. Ook voor de masteropleiding heeft de commissie, onder meer op basis van de goede kwaliteit van de masterproef en de examens, kunnen vaststellen dat de doelstellingen worden bereikt. Wel meent de commissie dat de opleiding in de toekomst op een meer systematische manier moet afoetsen welke doelstellingen via welke opleidingsonderdelen behaald worden. De internationale uitwisseling binnen de bachelor- en masteropleiding is nog steeds beperkt.

Het beroepenveld deed vroeger een beroep op ingenieurs en economen. Ook vandaag worden afgestudeerden in deze opleidingen tewerk gesteld in functies binnen dit beroepenveld. Sinds het ontstaan van de opleiding komen er echter steeds meer ook academisch geschoolde verkeerskundigen die als generalisten in staat zijn om naar verkeerskundige problemen te kijken met een helikopterblik. Niettegenstaande de globaal positieve beoordeling van het curriculum verkeerskunde door alumni en werkgevers, bleek uit de bevraging van de opleiding dat de opleiding er goed aan zou doen om een stage in te bouwen in de masteropleiding, een sterkere differentiatie te realiseren tussen de beide afstudeerrichtingen, meer aandacht te besteden aan strategische beleidsanalyse en beleidsadvisering, alsook voor de opleidingsonderdelen in aanschuifonderwijs een betere afstemming te realiseren met het domein van de verkeerskunde. De commissie ondersteunt deze bevindingen volledig en stelt vast dat de opleiding reeds verschillende punten heeft aangepakt in het gewijzigde curriculum in 2012–2013.

Facet 6.2 Onderwijsrendement

Oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het onderwijsrendement van de bacheloropleiding en van de masteropleiding als voldoende.

De commissie stelt met betrekking tot het onderwijsrendement positieve cijfers vast: de commissie merkt nergens een noemenswaardige opvallende/bijzondere uitval op en zowel de slaagcijfers als de doorstromingsgegevens zijn naar behoren. In het eerste bachelorjaar slaagt gemiddeld 57% van de studenten. Dit jaar heeft in zekere zin daarmee de gewenste selecterende werking. Vanaf het tweede jaar is dit cijfer duidelijk hoger. Studenten met een vooropleiding die minder wiskundig georiënteerd is hebben duidelijk significant lagere slaagkansen in het eerste bachelorjaar dan studenten met een sterkere wiskundige vooropleiding. Om die reden wordt in de curriculumherziening ingezet op een zwaardere selectie op wiskundige vaardigheden. In de masteropleiding ligt het onderwijsrendement veel hoger met rendementscijfers van meer dan 80%. Werkstudenten kennen een minder vlotte doorstroming doorheen de masteropleiding. Dit hoeft op zich niet te verbazen gezien zij een job combineren met studeren. Voor sommige werkstudenten echter loopt de studievertraging vrij hoog op, wat strenger moet bewaakt worden.

Algemene conclusie bij onderwerp 6: Resultaten

Gegeven de positieve beoordelingen van beide facetten en de daar aangehaalde motiveringen en bedenkingen, wordt het onderwerp Resultaten voor alle opleidingen positief beoordeeld.

INTEGRAAL OORDEEL VAN DE VISITATIECOMMISSIE

Gezien de positieve beoordeling bij de zes onderwerpen, is de visitatiecommissie van oordeel dat er binnen de bachelor in de verkeerskunde aan de UHasselt voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn, en heeft zij aldus een positief eindoordeel over de opleiding.

Gezien de positieve beoordeling bij de zes onderwerpen, is de visitatiecommissie van oordeel dat er binnen de master in de verkeerskunde aan de UHasselt voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn, en heeft zij aldus een positief eindoordeel over de opleiding.

OVERZICHT VAN DE GEFORMULEERDE VERBETERSUGGESTIES

Doelstellingen

- Breng bestuurskundige elementen in het domein van de verkeerskunde explicieter in de doelstellingen.
- Breng het aspect 'innovatie' explicieter in de doelstellingen.
- Werk de internationale dimensie van de doelstellingen uit.
- Maak de doelstellingen beter bekend bij de arbeidsmarkt.
- Stem de doelstellingen blijvend af met het beroepenveld.
- Voed de doelstellingen minder door de behoeften van het IMOB.
- Breng de doelstellingen meer in balans met de behoefte aan strategische beleidsadvisering, zoals die vanuit het beroepenveld wordt gearticuleerd.

Programma

- Maak studenten steeds de relevantie van opleidingsonderdelen duidelijk.
- Spits de opleidingsonderdelen – waar mogelijk – toe op verkeerskunde.
- Overleg met docenten uit het aanschuifonderwijs omtrent de studenten verkeerskunde.
- Geef verkeerskundige praktijkvoorbeelden mee in het aanschuifonderwijs.
- Geef de afstudeerrichting mobiliteitsmanagement een sterker profiel.
- Maak de internationale dimensie van het programma sterker.
- Daag studenten uit tot het deelnemen aan internationale uitwisselingen.
- Geef voldoende aandacht aan kwalitatieve analyses.
- Bouw een stage in die voor studenten een leermoment is.
- Richt een adviesraad van alumni en werkveld op.
- Bekijk met de studenten in welke mate de overlap storend of functioneel is.
- Voorzie voldoende ruimte voor keuzeopleidingsonderdelen.
- Blijf periodiek studietijdmetingen uitvoeren.
- Maak actiever gebruik van het deadlineplatform.

- Breng bij sommige opleidingsonderdelen meer structuur aan in het leer-materiaal.
- Toets explicieter de te verwerven vaardigheden en attitudes.
- Optimaliseer de transparantie van het toetsgebeuren.
- Zorg dat de exameneisen voor alle opleidingsonderdelen bekend zijn.
- Stel voorbeeldexamens op.
- Communiceer de mogelijkheid tot feedback na examens.
- Breng meer creativiteit, originaliteit en interdisciplinariteit in de master-proef.
- Betrek het bedrijfsleven bij de masterproeven.
- Bekijk de mogelijkheid om stage en masterproef te koppelen.
- Bekijk de mogelijkheid om de masterproef in internationale context te laten uitvoeren.
- Bekijk mogelijkheden tot interdisciplinaire samenwerking rond master-proeven binnen de eigen universiteit.
- Herbekijk de koppeling van de masterproef aan de ‘case study’.
- Breng een opleidingsonderdeel Wiskunde in het eerste bachelorjaar in.
- Scherp het profiel van de opleiding aan naar abiturienten toe.
- Overweeg eventueel een naamsverandering.
- Informeer abiturienten beter over de inhoud van het programma.
- Voer een strengere selectie door van internationale studenten.
- Werk meer samen met toonaangevende universiteiten in het kader van internationale uitwisseling en internationale instroom.

Personeel

- Zorg voor een duidelijker personeelsbeleid.
- Verplicht onderwijsprofessionalisering voor docenten en assistenten.
- Bouw het internationaal netwerk verder uit.
- Wees actiever in het buitenland.

Voorzieningen

- Optimaliseer de studiebegeleiding voor internationale studenten.
- Moedig peer-begeleiding aan tussen internationale en Vlaamse studenten.

Kwaliteitszorg

- Bewerkstellig een meer frequente evaluatie.
- Maak van de studenten participanten in het kwaliteitszorgproces.
- Laat de geplande adviesraad frequent samen komen.

Resultaten

- Toets af welke doelstellingen door welke opleidingsonderdelen worden behaald.

BIJLAGE 1

Personalialia van de leden
van de visitatiecommissie

Rob van der Heijden (1956) studeerde Bouwkunde aan de technische Universiteit Eindhoven. Van 1994–2010 was hij hoogleraar Transport en Logistiek aan de Technische Universiteit Delft, vanaf 2001 in deeltijd. Sinds 2001 is hij hoogleraar Planologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen, en sinds eind 2010 decaan van de faculteit der Managementwetenschappen. Het onderwijs en onderzoek van Rob van der Heijden concentreert zich op vraagstukken op het vlak van ruimtelijke planning, infrastructuurplanning, vervoer en verkeer, en omgevingseffecten waaronder externe veiligheid. Onderwijs en onderzoek worden gedomineerd door een beleidsanalytische invalshoek en met name het onderzoek is sterk gerelateerd aan de activiteiten van de Onderzoeksschool Transport, Infrastructuur en Logistiek (TRAIL). Het onderzoek heeft inmiddels geleid tot 18 promoties, tientallen master theses en publicaties in internationale wetenschappelijke tijdschriften en in vaktijdschriften. Vanuit zijn expertise was en is Rob van der Heijden betrokken bij evaluatiecommissies van academisch onderwijs en onderzoek, en maatschappelijke adviescommissies. Hij was lange tijd o.a. lid van de Raad voor de Verkeersveiligheid, de Transportongevallenraad, en lid van de veiligheidscommissie van de hogesnelheidstrein. Hij is momenteel o.a. lid van de wetenschappelijke adviesraad van de SWOV, lid van een groot aantal commissies voor de Milieueffectrapportage, en lid van de raad van toezicht voor het Verkeerscoördinatiecentrum Oost.

Eric van Berkum (1959) is hoogleraar Transport Engineering and Management bij de Faculteit Construerende Technische Wetenschappen aan de Universiteit Twente. Hij is vakgroepvoorzitter van het Centre for Transport Studies en verantwoordelijk voor het onderwijs dat deze groep verzorgt in de Bachelor Civiele Techniek en voor de volledige Master track Transport Engineering and Management als keuzeonderdeel van de Master Civil Engineering and Management aan diezelfde universiteit. Eric van Berkum studeerde Toegepaste Wiskunde aan de Universiteit Twente. Na een relatief korte carrière als software engineer bij Cap Gemini ging hij in 1988 werken bij het verkeerskundig adviesbureau Goudappel Coffeng. In 1993 promoveerde hij aan de Technische Universiteit Delft op een onderzoek naar de invloed van verkeersinformatie op route- en vertrektijdstopkeuze. In 1998 werd hij deeltijdhoogleraar Verkeersmanagement aan de Universiteit Twente. In 2009 verliet hij Goudappel Coffeng en startte hij met zijn huidige functie. Zijn belangrijkste onderzoeksthema's zijn: optimalisatie van verkeersnetwerken, verplaatsingsgedrag en verkeersmanagement.

Etienne Westbroek (1965) is verkeersplanoloog en sinds 1990 werkzaam in diverse functies bij zowel overheid als adviesbureaus. Hij studeerde planologie aan de NHTV in Tilburg. In zijn eerste jaren was hij werkzaam bij adviesbureau Mo-bycon waar hij zich ontwikkelde tot een all-round verkeersplanoloog. Na 5 jaar stapte hij over naar de gemeente Rotterdam waar hij projectleider namens de gemeente werd van grote infraprojecten waaronder de aanleg van een noordelijke randweg. Bij deze gemeente is hij doorgegroeid naar een managementfunctie waar hij leiding gaf aan ca. 15 personen. In 2002 heeft hij zich gevestigd in Nederlands Limburg waar hij na 1,5 jaar bij DHV werkzaam te zijn geweest bij de gemeente Maastricht in dienst trad. Bij deze gemeente vervult hij momenteel de functie van teammanager Mobiliteit & Milieu. In zijn rol als teammanager adviseert hij directie en bestuur en geeft leiding aan ca. 30 personen.

Ivan D'haese (1955) studeerde Pedagogische wetenschappen en later ook Vrijetijdsagogiek aan de Vrije Universiteit Brussel en heeft meer dan 25 jaar ervaring in het hoger onderwijs. Hij startte zijn loopbaan in de lerarenopleiding. Hij was gedurende 8 jaar verbonden aan de VUB als assistent en stageleider. In 1989 werd hij staflid-onderwijskundige bij het Studiecentrum Open Hoger Onderwijs. Sinds 1997 is hij verbonden aan de Hogeschool Gent, aanvankelijk als coördinator van de opleiding Onderwijsmanagement, naderhand als stafmedewerker onderwijsontwikkeling en -vernieuwing. Zijn uitgebreide reeks bijdragen op conferenties en in vaktijdschriften omvatten een brede waaier aan onderwijskundige onderwerpen, hoofdzakelijk inzake onderwijsprofessionalisering, afstandsonderwijs en ICT-implementatie. Hij was regelmatig actief als evaluator van onderwijsprojecten in het kader van ontwikkelingssamenwerking en voorheen ook commissielid in de visitatiecommissies voor de professionele en academische opleidingen aangeboden door hogescholen.

Aafke den Hollander (1986) is in oktober 2011 afgestudeerd aan de TU Delft. Zij heeft daar de interdisciplinaire masteropleiding Transport, Infrastructuur en Logistiek (TIL) gedaan. Momenteel is zij werkzaam bij Ingenieursbureau Amsterdam als specialist Infrastructuur en Mobiliteit. Tijdens haar studie heeft zij verscheidene studiegerelateerde activiteiten op zich genomen. Zij is van mening dat studenten actief betrokken moeten zijn bij de totstandkoming van het onderwijs. Assertiviteit, mogelijkheden tot inspraak en keuzevrijheid zijn daarvoor zeer belangrijk. Door zelf een interdisciplinaire studie te hebben gevolgd is zij zich bewust van de effecten van een multidisciplinaire studie op studenten.

BIJLAGE 2

Bezoekschema

UHasselt

Dag 1

14:00 – 16:00	intern beraad visitatiecommissie + inkijken cursussen, nota's en examenopgaven
16:00 – 16:45	bestuur van de faculteit en facultair coördinator
16:45 – 17:00	intern werkoverleg
17:00 – 18:00	opleidingsverantwoordelijken, opstellers van het zelfevaluatierapport + studenten en docenten betrokken bij onderwijskundig overleg
18:00 – 18:15	intern werkoverleg
18:15 – 19:00	studenten en docenten betrokken bij onderwijs- kundig overleg
19:00	avondmaaltijd visitatiecommissie

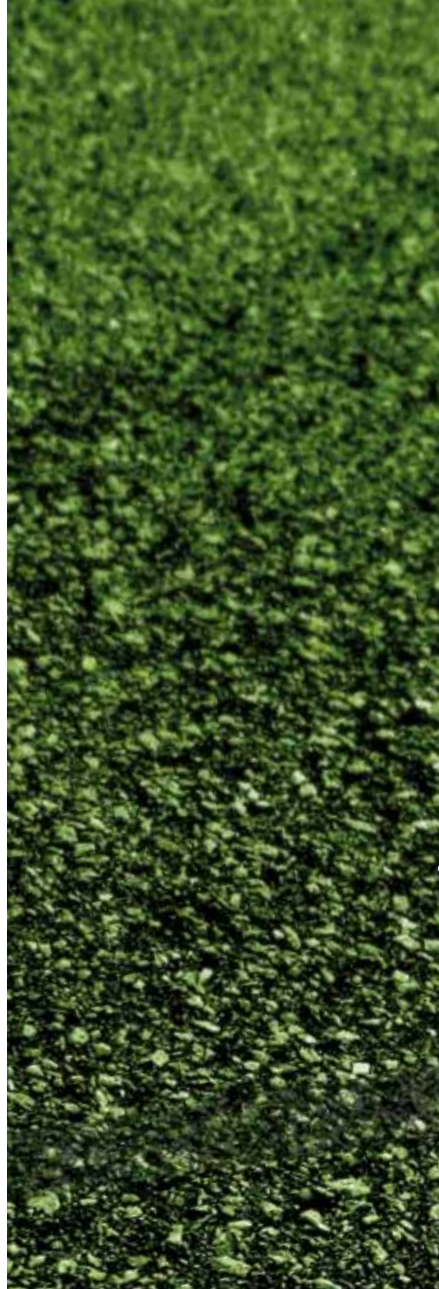
Dag 2

09:00 – 10:00	studenten bachelor, inclusief student betrokken bij het onderwijskundig overleg
10:00 – 10:15	intern werkoverleg
10:15 – 11:15	studenten master, inclusief student betrokken bij het onderwijskundig overleg
11:15 – 12:00	assisterend academisch personeel, inclusief AAP betrokken bij onderwijskundig overleg + ATP
12:00 – 13:30	middagmaal + inzage cursussen, nota's en examen- opgaven
13:30 – 14:15	zelfstandig academisch personeel bachelor, inclusief ZAP betrokken bij onderwijskundig overleg
14:15 – 14:30	intern werkoverleg
14:30 – 15:15	zelfstandig academisch personeel master, inclusief ZAP betrokken bij het onderwijskundig overleg
15:15 – 15:30	intern werkoverleg
15:30 – 16:30	gesprek met verantwoordelijken studieadvies en -begeleiding (facultair en centraal), ombudspersoon, verantwoordelijke internationalisering (facultair), verantwoordelijke interne kwaliteitszorg (facultair en centraal)

16:30 – 17:30	nabespreking, extra gelegenheid tot inzage cursussen, nota's en examenopgaven
17:30 – 18:00	gesprek met de afgestudeerden
18:00 – 19:00	informele ontmoeting
19:00	avondmaaltijd commissie

Dag 3

09:30 – 11:00	bezoek commissieleden onderwijsruimten, practicumlokalen, bibliotheek e.d.
11:00 – 12:00	spreekuur en aanvullende gesprekken op uitnodiging van de commissie
12:00 – 13:00	middagmaal
13:00 – 13:30	gesprek met het bestuur van de faculteit, facultair coördinator, opleidingsverantwoordelijken
13:30 – 16:00	intern beraad van de commissie, voorbereiding mondelinge rapportering
16:00	mondelinge rapportering

Ravensteingalerij 27
B-1000 Brussel

T +32 (0)2 792 55 00
F +32 (0)2 211 41 99

www.vluhr.be
info@vluhr.be